

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

V Prešove 15. 10. 2007

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Zhotoviteľ:

Ing. Rastislav FILIČKO – Projektový manažér, REVIC, n. o. Prešov

Riešiteľský kolektív:

Ing. Rastislav FILIČKO – Projektový manažér, REVIC, n. o. Prešov

Ing. Ladislav Stanek – starosta obce Podhradík

Obecné zastupiteľstvo

Obyvatelia obce Podhradík

Prešov – Podhradík 2007

1773 Varallya, Podhracz, 1786 Wárallya, Podhraz, 1808 Várallya, Vas-Salgó,
Podhradčik, 1863 Várallja, 1873–1913 Sebesvárallja, 1920 Podhradík, Šebeš,
1927– Podhradík

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

GENEALOGIA obce Podhradík

Bandžák Fedorová Herha Horváth Hradová Hreha Hreha Ivančová Jaš Jurašek Kandráč
Kandráčová Karahuta Karahuta
Karahuta Karahuta Katuščák Kužmová Lešková Lešková Marko Marková Nachaj Nemec
Pavlovič Portik Potočňák
Repka Repková Sabol Semanová Semanová Spišák Stanek Staneková Sučková Timko
Timková Timková Tkáč Varga
Varga Varga Varga Vargová Vargová Vargová Vojtaško Vojtaško Žulová

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Získanie finančnej podpory z verejných zdrojov (európskych, štátnych, alebo regionálnych) býva pri projektoch zameraných na regionálny často podmienené ich zladením s rozvojovou stratégiou príslušnej obce, mikroregiónu, či kraja. Vyžaduje to aj zákon o podpore regionálneho rozvoja č. 503/2001 Z. z.. Podľa tohto zákona majú mať obce schválený program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej len PHSR).

Cieľom PHSR je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, stratégiou rozvoja príslušného mikroregiónu, prípadne rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a podobne.

Zákon o podpore regionálneho rozvoja č. 503/2001 Z. z. pozná iba PHSR obce alebo samosprávneho kraja, ale nie mikroregiónu. Mikroregióny vo väčšine prípadov nemajú samosprávne orgány, a teda ich PHSR nemá kto schváliť, nehovoriac už o zabezpečení dostatočných finančných prostriedkov na spolufinancovanie projektov, obsiahnutých v akčnom pláne, a na manažment programu. Ako východisko potom poslúži schválenie PHSR skupiny obcí alebo mikroregiónu obecnými zastupiteľstvami vo všetkých participujúcich obciach. Takýto postup je možný, avšak odporúčame, aby sa tvorcovia dokumentu zodpovedne zaoberali jeho implementačnou časťou, ktorá musí jednoznačne vymedziť finančné a riadiace mechanizmy na úrovni mikroregiónu.

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako dokument
zastrešujúci rozvojovú politiku na miestnej úrovni**

**Obsah a postup spracovania programu hospodárskeho a sociálneho
rozvoja obce**

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Prvá skupina činností zahŕňala všeobecnú analýzu situácie obce. Analytická časť má charakter komplexného profilu obce a predstavuje prehľad (audit) vnútorných zdrojov obce - prírodných, územno-technických, ľudských a finančných. Jej úlohou je poskytnúť odpoveď na otázku, „kde sa obec v súčasnosti nachádza“. Analytická časť predstavuje koncentrovaný zdroj informácií o obci s možnosťou ďalšieho využitia, napríklad na prezentačné účely. Je členená podľa jednotlivých oblastí života obce, resp. funkčných subsystémov, v rámci ktorých je obsiahnutá aj analýza realizovaných aktivít a opatrení.

Ďalšie informácie boli získané formou prieskumov v teréne, rozhovorov s verejnosťou a predstaviteľmi obce a z dotazníkového prieskumu. Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sme čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne (Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK), Strategického plánu mesta Prešov a ďalších zdrojov uvedených v kap. 1.3.

Podobne ako pri stanovení vízií a cieľov, aj analýzy sa sústreďovali len na rozhodujúce faktory a kľúčové prvky - kvalitatívne hodnotenia boli uprednostnené pred kvantitou vstupných dát. Analýzy technického vybavenia, urbanistickej štruktúry a bytového fondu sú v programe rozvoja sumarizované len v skrátenej podobe, vzhľadom k tomu, že technické detaily sú podrobnejšie popísané v aktuálnej územnoplánovacej dokumentácii na úrovni obce. Okrem analýz samotnej obce bolo treba väčšiu pozornosť venovať analýzám externého prostredia, s cieľom identifikovať konkurenčné aktivity v regióne i možnosti ďalšej spolupráce s okolitými obcami.

Ďalším krokom bola syntéza parciálnych analýz použitím štandardnej metódy strategického plánovania – SWOT analýzy. Výsledkom bola strategická diagnostika obce, nevyhnutná pre stanovenie prioritných cieľov rozvoja. V ďalšej etape, ktorá prebiehala sčasti súbežne s analytickou fázou, sme pristúpili k definovaniu rozvojovej stratégie, pozostávajúcej zo strategickej vízie podrobnejšie definovanej vo forme sústavy strategických cieľov. V poslednej plánovacej etape boli špecifikované niektoré konkrétne krátkodobé kroky (akčné plány a projekty), ktoré by mali viesť k naplneniu vízie a dlhodobých zámerov. To znamená, že pokiaľ predmetom stanovenia rozvojovej stratégie bolo zodpovedať otázku „kde chceme byť?“, tak akčné plány majú povedať „ako sa tam dostaneme“.

Pri definovaní akčných plánov a projektov boli zvažované aj možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ (štrukturálnych fondov). V prílohe tejto dokumentácie je preskúmaná väzba akčných plánov na priority, opatrenia a podporované aktivity relevantných programových dokumentov.

Program rozvoja obce má hierarchickú štruktúru, ktorá smeruje od všeobecného ku konkrétnemu, resp. od celkového k špecifickému. Hierarchia začína globálnym cieľom strategickej vízie, pokračuje strategickými cieľmi rozdelenými podľa prioritných oblastí a uzatvára ju sústava opatrení, projektov a aktivít zhrnutých v akčných plánoch. Hierarchické usporiadanie znamená aj rozdielne časové horizonty. Program rozvoja obce je teda integrovaným plánovacím dokumentom (preto sa používa označenie „program“ a nie „plán“) zahŕňajúcim strategickú časť, ktorú tvoria dlhodobejšie ciele a operatívnu časť -- opatrenia realizovateľné v kratšom období.

Obsah

Úvod	8
1. Ekonomické a sociálne východiská	11
1.1. Socio-ekonomická analýza	11
1.1.1. Prírodné danosti	12
1.1.2. Obyvateľstvo	13
1.1.3. Ekonomická situácia obce	19
1.1.4. Občianska vybavenosť	22
1.1.5. Vzdelávanie a kultúra	26
1.1.6. Životné prostredie	27
1.2. Analýza realizovaných opatrení	28
1.2. SWOT analýza	30
1.4. Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja	37
2. Rozvojová stratégia	42
2.1. Ciele a priority	43
2.1.1. Ciele a priority v oblasti rozvojového potenciálu, ľudských zdrojov a ekonomickej situácie	43
2.1.2. Ciele a priority v oblasti vzdelávania, kultúry a športu	43
2.1.3. Ciele a priority v oblasti občianskej vybavenosti, sociálnych a zdravotných služieb	44
2.1.4. Ciele a priority v oblasti životného prostredia	45
2.1.5. Ciele a priority v oblasti cestovného ruchu, vidieckeho turizmu a agroturizmu	45
2.2. Opatrenia a aktivity	46
2.2.1. Opatrenia a aktivity v oblasti rozvojového potenciálu, ľudských zdrojov a ekonomickej situácie	46
2.2.2. Opatrenia a aktivity v oblasti vzdelávania, kultúry a športu	47
2.2.3. Opatrenia a aktivity v oblasti občianskej vybavenosti, sociálnych a zdravotných služieb	48
2.2.4. Opatrenia a aktivity v oblasti životného prostredia	49
2.2.5. Opatrenia a aktivity v oblasti rozvoja cestovného ruchu, vidieckeho turizmu a agroturizmu	49
2.3. Opis rozvojovej stratégie	50
3. Finančný plán	53
4. Zabezpečenie realizácie	58
4.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	59
4.2. Monitorovanie a hodnotenie	61
4.3. Harmonogram realizácie	63
5. Záver	64
6. Prílohy	65
Základné definície a pojmy v súvislosti so štrukturálnymi fondmi EÚ:	66
Fotodokumentácia z obce zobrazujúca škody na majetku po povodniach	71

Úvod

Posledných 15 rokov je pre Slovensko charakteristická mohutná celospoločenská transformácia. V spoločnosti sa odohrávajú markantné zmeny, ktoré sa dotýkajú všetkých oblastí života ľudí, pričom ich základ tvorí transformácia ekonomického systému, transformácia centrálne plánovanej ekonomiky na ekonomiku trhovú.

V súčasnosti stojí veľká väčšina miest a obcí na Slovensku pred potrebou riešiť značné množstvo problémov, ktoré sa nahromadili za predchádzajúce roky, ale aj tie, ktoré prináša súčasnosť a každodenný život. V tejto situácii sa ocitlo aj obec Podhradík, ktoré sa nachádza na juhovýchodnom Slovensku, vyznačuje sa bohatosťou kultúrneho a prírodného dedičstva.

Cieľom dokumentu je navrhnuť systematickú a funkčne trvaloudržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta pri rešpektovaní globálnych cieľov regionálneho vývoja, resp. štátnej regionálnej politiky. Stanovuje hlavné smery rozvoja, formuluje strategické ciele a definuje úlohy a prvoradé potreby pre zabezpečenie rozvoja uvedených oblastí. Ciele a úlohy harmonizuje tak, aby prinášali všestranný rozvoj obce Podhradík. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík je strednodobý plánovací dokument na obdobie 7 rokov s možnosťou jeho priebežnej aktualizácie – je otvoreným a živým dokumentom, program musí byť podľa potreby dopĺňovaný a upravovaný. Význam a využitie tohto dokumentu pri rozvoji obce je v tom, že je spracovaný na základe terénneho prieskumu a za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov (ktorí sú informovaní o problémoch a rozvojových potrebách obce), napomáha k maximálnemu pochopeniu regionálnych špecifik záujmového územia a zároveň napomáha k maximálnemu absorbovaniu zdrojov Európskej únie pre obec Podhradík.

Pri zostavení rozvojových priorít bol dôležitým zdrojom informácií prieskum názorov obyvateľstva, ktorým boli občania upozornení na prebiehajúci proces strategického plánovania rozvoja obce a zapojení do plánovacieho procesu. Výsledky prieskumu poskytli podklady pre rozhodovanie o smerovaní práce na strategickom pláne. Prieskum zisťoval sociálno-ekonomické charakteristiky respondentov, podmienky bývania a spôsoby riešenia bytovej situácie, názory miestnych obyvateľov na kvalitu života v meste, služby a samosprávu, kladné a záporné stránky obce, možnosti a prekážky rozvoja, predstavy o prioritných oblastiach rozvoja a zdrojoch financovania pre realizáciu rozvojových cieľov.

Tento programový dokument je previazaný so sektorovými operačnými programami prioritných odvetví rezortov v rámci Národného plánu regionálneho rozvoja SR, ako aj s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja, Územným plánom veľkého územného celku Prešovského. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík bol vypracovaný na základe metodiky, ktorú vydalo Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Pri vypracovaní programového dokumentu boli zohľadnené aj priority Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky 2007-2013.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík sa stane podkladovým materiálom, ktorý umožní orientáciu v smerovaní ekonomických a spoločenských aktivít v obci Podhradík a jeho mikropriestore. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík schvaľuje obecné zastupiteľstvo obce, ktoré bude neskôr naplňovať ciele, vykonávať kontrolu, monitorovanie a hodnotenie tohto programu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Vytvorenie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je základným programovým a výkonným dokumentom v súlade so zákonom č.503/2001 o podpore regionálneho rozvoja, ktorý je spracovaný za účelom riešenia súčasných ekonomických a sociálnych problémov za efektívneho využitia všetkých zložiek jeho miestneho potenciálu. Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bol spracovaný v súčinnosti s Plánom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja. Je strednodobým strategickým dokumentom.

Obec Podhradík je súčasťou Prešovského kraja, ktorý patrí medzi prioritné regióny na základe uznesenia vlády SR č.923/1999 a na základe trvale nepriaznivých ekonomických výsledkov. Sú to predovšetkým :

- nízka úroveň hrubého domáceho produktu, ktorý v prepočte na jedného obyvateľa zaostáva za priemerom v SR,
- vysoká miera nezamestnanosti,
- výrazná disproporcia v regióne,
- výrazné zaostávanie technickej infraštruktúry.

Poslaním Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je navrhnuť systematickú a funkčnú trvalú stratégiu zameranú na realizáciu sociálneho a ekonomického rozvoja obce.

Plán rozvoja obce pozostáva z nasledujúcich častí:

1. Sociálno-ekonomickej analýzy obce a identifikácie možnosti rozvoja formou súhrnnej analýzy,
2. Stratégie rozvoja jej priorít a opatrení potrebných na ich naplnenie,
3. Finančného zabezpečenia,
4. Organizačného zabezpečenia realizácie Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Súhrnnou analýzou i strategickou časťou sa prelínajú globálne i špecifické ciele, ktoré sú rozpracované do konkrétnych opatrení.

Prvá analytická časť dokumentu obsahuje popis obce s jej základnými geografickými údajmi a hlavnými socio-ekonomickými charakteristikami , ktoré charakterizujú sociálny a ekonomický rozvoj obce. Súčasťou je súhrnná analýza rozvojového potenciálu obce, ktorá v rámci globálnych a špecifických cieľov , ako aj silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození dáva súhrnný pohľad na reálnu situáciu obce a jej rozvojové možnosti.

Druhá hlavná časť dokumentu je orientovaná na formulovanie strategického rozvoja. Globálne ciele sú rozpracované do špecifických cieľov, ktoré majú stabilizačný prípadne rozvojový charakter. Stabilizačné ciele a súvisiace opatrenia sú zamerané na riešenie súčasného stavu v jednotlivých oblastiach tak, aby nedošlo k ďalšiemu prehľbovaniu jestvujúcich problémov. Opatrenia viažuce sa na rozvojové ciele sú zamerané na aktivizáciu potenciálu obce a na podporu jej strednodobého rozvoja až do roku 2017.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

V ďalšej časti dokumentu sa hovorí o finančnom zabezpečení jednotlivých aktivít a o zdrojoch ich financovania.

Súčasťou procesu je aj podrobný opis organizačného zabezpečenia riadenia podpory, o ktorom sa viac dozvieme v štvrtej časti tohto dokumentu. Organizačné zabezpečenie predstavuje priradenie zodpovedností a pravidiel spolupráce medzi jednotlivými orgánmi podieľajúcimi sa na realizácii jednotlivých aktivít.

Občianska a technická vybavenosť:

- Predajňa potravinárskeho tovaru
- Pohostinské odbytové stredisko
- Knižnica
- Futbalové ihrisko
- Verejný vodovod
- Rozvodná sieť plynu
- Materská škola
- Dom smútku

1. Ekonomické a sociálne východiská

Socio-ekonomická analýza

Leží v severozápadnom okraji Slanských vrchov v nadmorskej výške okolo 440 metrov. Sídliisko vzniklo pod blízkym hradom v 14. storočí. Prvý písomný doklad o dedine pochádza z roku 1401. Bola majetkovou súčasťou hradného panstva Šebeš. V roku 1427 tu hospodáril vyše 10 poddanských domácností. V roku 1600 bolo v sídlisku 7 poddanských domov. V rokoch 1715 až 1720 tu postupne hospodáril 10-11 poddanských domácností, v roku 1828 bolo 41 domov a 341 obyvateľov, roku 1900 bolo 247, v roku 1970 bolo 267 obyvateľov. Rímsko katolícky kostol pochádza z roku 1755 v 1992 bol zbúraný. Na jeho mieste od roku 1994 stojí nový moderný rímsko katolícky kostol Najsvätejšej Trojice. Nad dedinou sú zvyšky hradu Šebeš, jestvujúceho v 14. až 16. storočí. V 1. svetovej vojne padli traja občania z obce. Po vzniku ČSR sa začal život v obci zlepšovať. Väčšina obyvateľstva sa venovala roľníctvu. V rokoch 1924 až 1926 začali roľníci prvýkrát používať na prihnojovanie pôdy umelé hnojivá. Po hospodárskej kríze v roku 1933 a následnej rozpínavosti Nemeckej ríše začala v roku 1939 2. svetová vojna. Od vojnových útrap bola obec oslobodená 19. 1. 1945.

JRD založené v roku 1959. Moderná veľkovýroba si vyžadovala veľké celky a tak z bývalého družstva sa vytvorilo Hospodárstvo Podhradík. Od 1980 bolo pričlenené do ŠM a od 1988 došlo k zlúčeniu ŠM s Hydínarskými závodmi a vzniklo HŠM Prešov. V 80-90 rokoch dostala obec novú tvár postavením modernej predajne potravín a pohostinstva, rekonštrukciou MŠ, vybudovaním obecného vodovodu, parkov. V roku 1966 bola obec splynofikovaná. Obec má MŠ, školskú jedáleň, kultúrny dom, v obci je zriadená MLK. V roku 2000 rozšírenie vodovodnej siete na lokalitu určenú na individuálnu bytovú výstavbu a príprava projektovej dokumentácie.

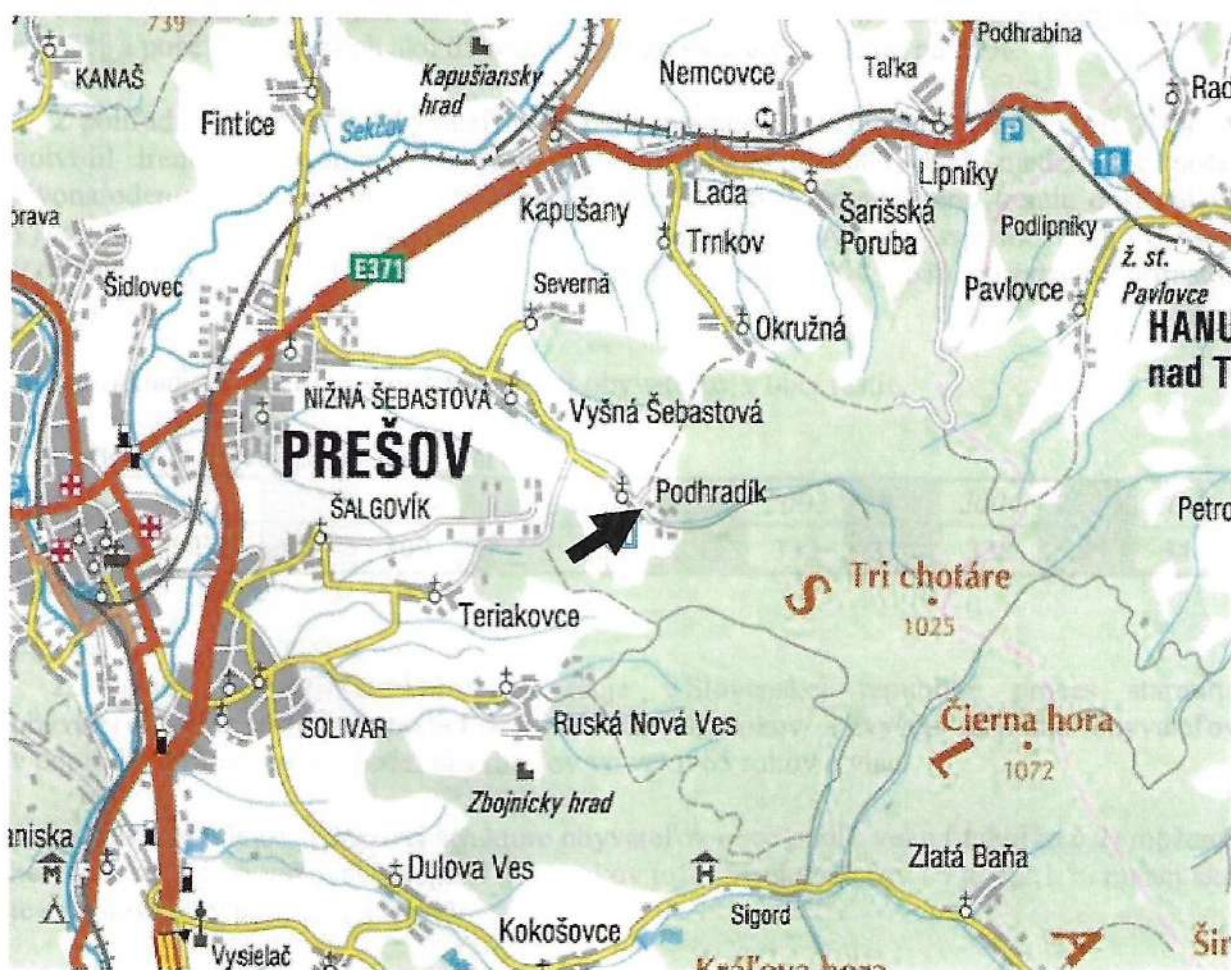
PSČ: 080 06, počet obyvateľov: 348, rozloha: 1056ha, starosta obce: Ing. Ladislav Stanek, zástupca starostu obce: Doc. PhDr. Milan Portik, CSc., poslanci OZ: Ing. Miloslav Vysoký, Alexander Mamrilla, Marta Zelinková, Gabriel Karahuta, kód obce: 525031

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

1.1.1 Prírodné danosti

Názov obce:	Podhradík
Kód ZUJ ¹ :	524808
Samosprávny kraj:	Prešovský
Okres:	Prešov
Región:	Stráže
IČO:	00327620
Počet obyvateľov:	349 ¹¹⁶
Rozloha:	1056 ha
Prvá písomná zmienka:	v roku 1401
Starosta:	Ing. Ladislav Stanek

¹ ZUJ – základná územná jednotka. Obec je základná územná jednotka Slovenskej republiky. Základnou územnou jednotkou sa rozumie taká priestorová jednotka, ktorá sa z hľadiska výkonu štátnej správy ďalej nečlení. Územný obvod každej územnej jednotky môže tvoriť buď súhrn niekoľkých územno –technických jednotiek alebo môže byť totožný s jednou územno- technickou jednotkou. /Vyhláška federálneho štatistického úradu a Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č.120/1979Zb. o priestorovej identifikácii informácií, §5/

1.1.2. Obyvateľstvo

Pre populačný vývoj na Slovensku je charakteristický dlhodobý pokles sobášnosti, pôrodnosti a plodnosti. Tento trend v náväznosti na neuspokojivý vývoj úmrtnosti mal za následok postupné znižovanie prirodzeného prírastku až do takej miery, že v rokoch 2001-2003 došlo na Slovensku k úbytku obyvateľov z prirodzeného pohybu, keď počet živonarodených detí bol nižší ako počet zomretých osôb.

Z hľadiska vekovej štruktúry pokračuje v Slovenskej republike proces starnutia obyvateľov, keď sa znížil podiel detskej zložky /0-14 ročných/ a zvýšil podiel obyvateľov v poproduktívnom veku, resp. vo veku 65 ročných a starších.

Podľa prognózy sa podiel detí vo veku 0-14 rokov v roku 2025 zníži zo súčasných 17,1% na 13% a počet ľudí starších ako 65 rokov zníži zo súčasných 11,6% na 20%.

Z pohľadu reprodukcie obyvateľov je najvýznamnejšia skutočnosť, že v roku 2004 sa potvrdil trend zvyšovania pôrodnosti a plodnosti z roku 2003, keď medziročne počet živonarodených detí bol vyšší o viac ako 2 tisíc. K zmene populačného trendu došlo aj vo vývoji prirodzeného prírastku, keď po trojročnom úbytku obyvateľov z prirodzeného pohybu v rokoch 2001 až 2003 zaznamenalo Slovensko v roku 2004 opäť prirodzený prírastok obyvateľov.

Na základe tabuľky č.1 vidíme, že počet obyvateľov v obci rastie.

Tabuľka č.1: Vývoj počtu obyvateľov

Rok	1970	1980	1990	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Počet obyvateľov	267	309	324	326	332	333	338	338	341	348

Zdroj: OcÚ

Z hľadiska vekovej štruktúry pokračuje v Slovenskej republike proces starnutia obyvateľov, keď sa znižuje podiel detí vo veku/0-14 rokov/ a zvyšuje sa podiel obyvateľov v poproduktívnom veku a počet obyvateľov vo veku 65 rokov a viac.

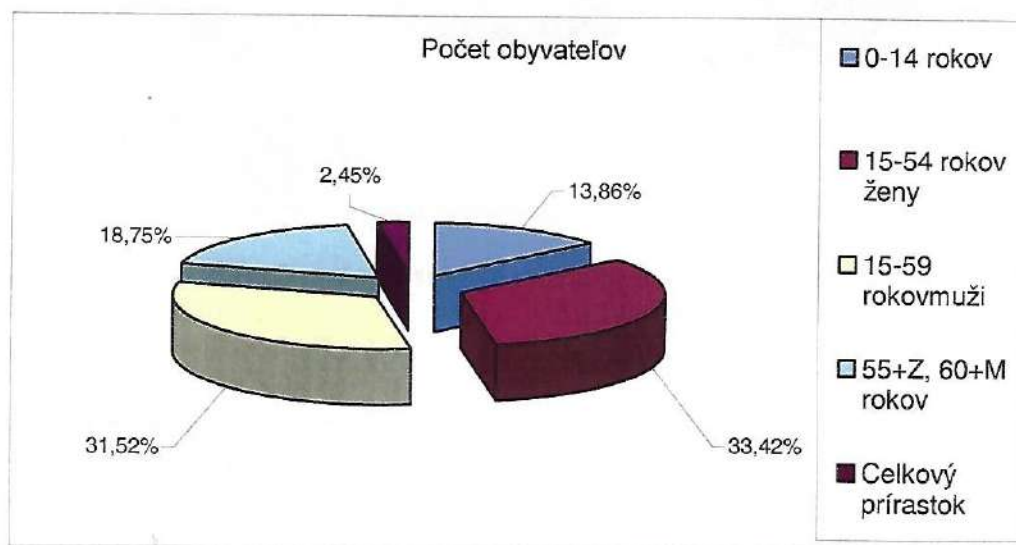
Na základe údajov o vekovej štruktúre obyvateľov obce podľa veku (tabuľka č.2) môžeme konštatovať, že vo vekovej kategórii 0-14 rokov je 15 % obyvateľov čo je o 2,1 % menej ako je celoslovenský priemer (17,1%).

Tabuľka č. 2: Štruktúra obyvateľstva podľa veku

Vek	Počet obyvateľov
0-14 rokov spolu	51
15-54 rokov ženy	123
15-59 rokov muži	116
55+Ž, 60+M rokov	69
Celkový prírastok (úbytok) spolu	9
Spolu:	359

Zdroj: Štatistický úrad 2005

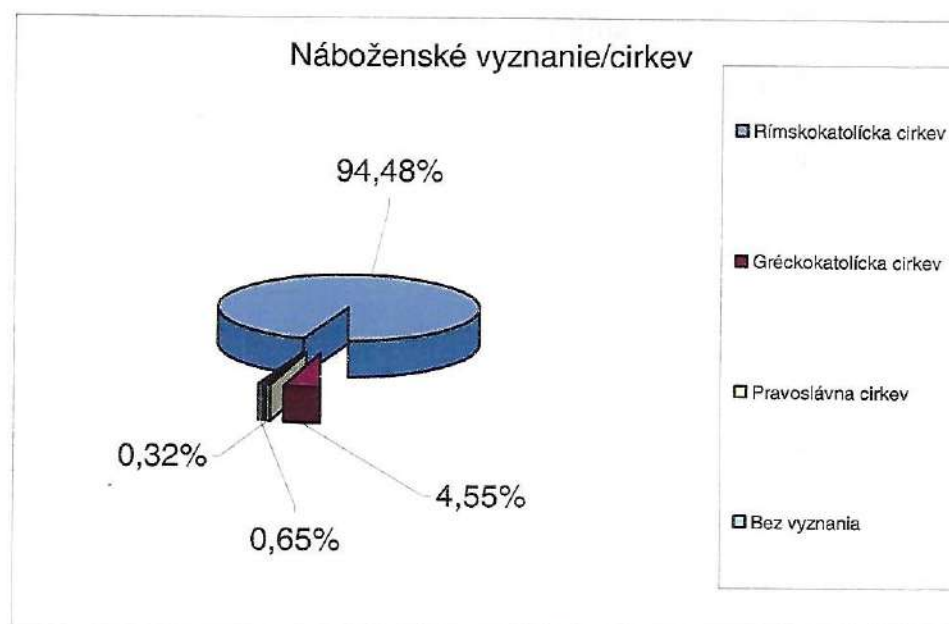
V obci Podhradík žijú obyvatelia šiestich vierovyznaní. Najpočetnejšie zastúpenie majú obyvatelia rímskokatolíckeho vierovyznania, ktorí tvoria 95,98 %. Zastúpenie ostatných vierovyznaní je uvedené v tabuľke č.3

Tabuľka č. 3: Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania

Náboženské vyznanie/cirkev	počet
Rímskokatolícka cirkev	291
Gréckokatolícka cirkev	14
Pravoslávna cirkev	1
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	51
Bez vyznania	2
Spolu:	359

Zdroj: Štatistický úrad (2005)

Tabuľka č. 4: Dôchodková situácia obyvateľstva

	Počet obyvateľov	% podiel
Obyvatelia v produktívnom veku	239	66,6
Dôchodcovia	69	19,2

Zdroj: Štatistický úrad (2005)

Percentuálny podiel obyvateľov v produktívnom veku je tvorí 66,6% a podiel obyvateľov vo veku 0-14 rokov tvorí 14,2 %.

Tabuľka č. 5: Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia

	Počet obyvateľov	% podiel
Počet mužov	163	45,4
Počet žien	196	54,6

Zdroj: Štatistický úrad (2005)

Pomer pohlavia je 45,4% ku 54,6 % v prospech ženského pohlavia čo kopíruje nielen celoštátny, ale aj celosvetový pomer pohlavia.

Tabuľka č. 6: Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

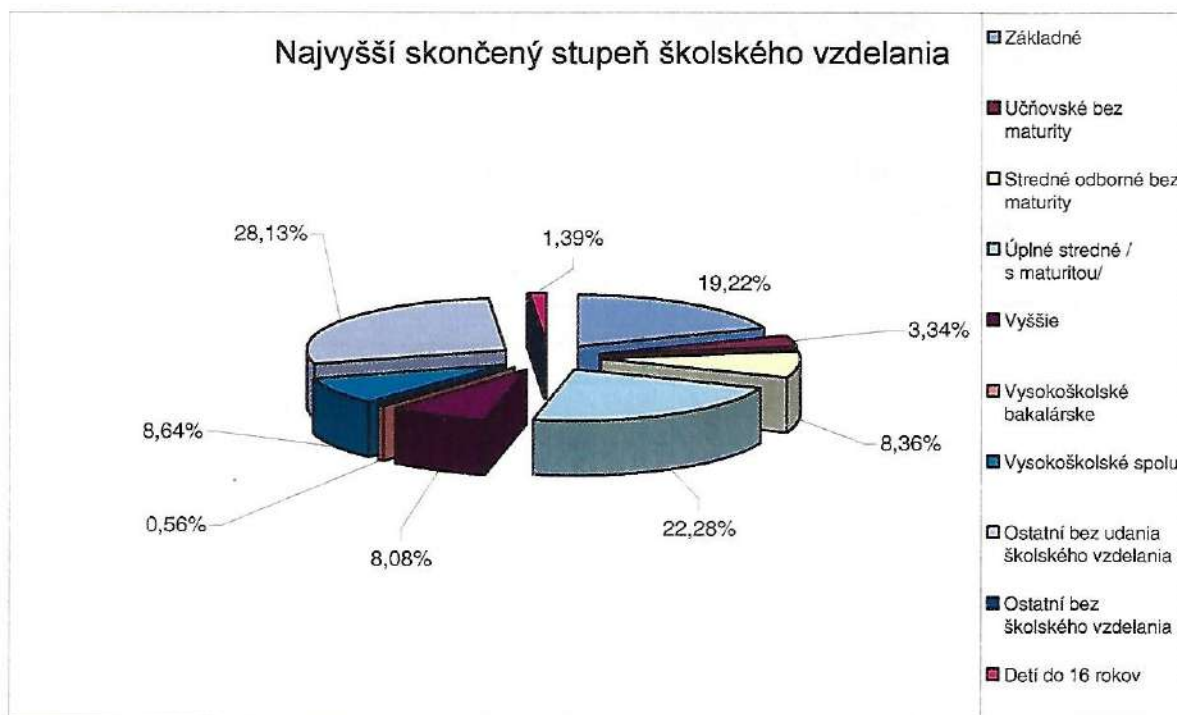
Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Počet
Základné	69
Učňovské bez maturity	12
Stredné odborné bez maturity	30
Úplné stredné / s maturitou/	80
Vyššie	29
Vysokoškolské bakalárske	2
Vysokoškolské spolu	31
Ostatní bez udania školského vzdelania	101
Ostatní bez školského vzdelania	
Detí do 16 rokov	5
Úhrn	359

Zdroj: Štatistický úrad (2005)

Úroveň vzdelania v Prešovskom kraji nie je vysoká a zaostáva za celoslovenským priemerom. Podiel obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním je 8,64%. Z tabuľky č.6 vyplýva, že v tomto ukazovateli je obec nad úrovňou Prešovského kraja a nezaostáva aj za celoslovenským priemerom /7,87%/.

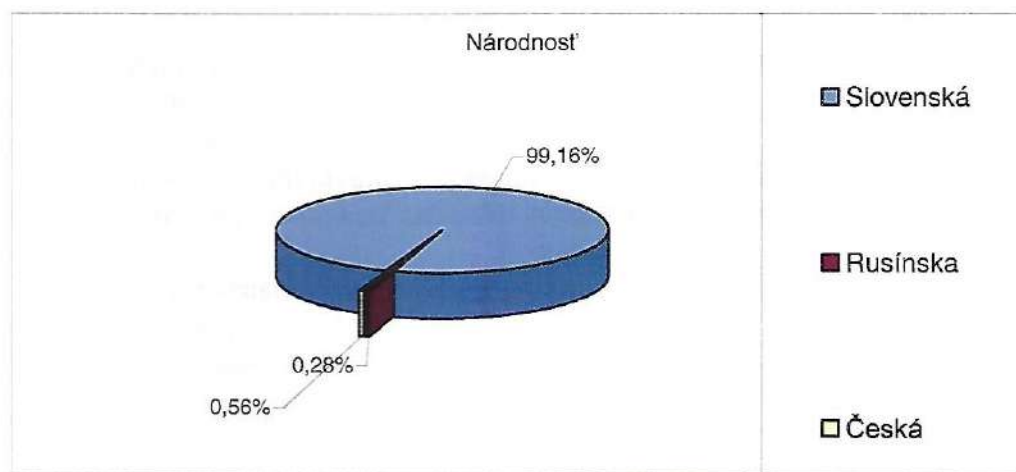
Ukazuje sa nutnosť zmeniť dôraz v školskej vzdelávacej sústave na aspekty vzdelávania, ktorými sú možnosti uplatnenia sa absolventov na trhu práce /jazykové vzdelávanie, komunikácia, výchova k celoživotnému vzdelávaniu a pod./. Mimo školskú vzdelávaciu sústavu by malo prebiehať firemné vzdelávanie pracovníkov malých a stredných podnikoch.

Tabuľka č.7: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti

Národnosť	Počet
Slovenská	356
Rusínska	1
Česká	2
Spolu:	359

Zdroj: Štatistický úrad (2005)

Z hľadiska národnostného zloženia je obyvateľstvo obce výrazne heterogénne čo sa týka počtu národnosti tu bývajúceho obyvateľstva avšak veľkú väčšinu tvorí obyvateľstvo Slovenskej národnosti, ku ktorej sa hlási 99,16 % obyvateľov.

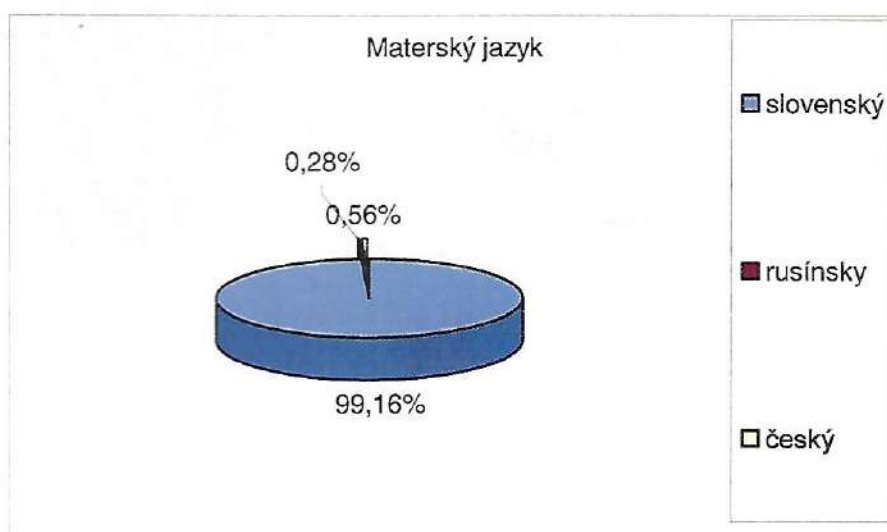
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Druhou národnostnou menšinou sú Česi, ktorí tvoria 0,56 % obyvateľov a rusíni 0,28 % tieto údaje pochádzajú zo sčítania obyvateľstva, ktoré bolo realizované v roku 2001.

Tabuľka č. 8: Štruktúra obyvateľov podľa materinského jazyka

Materský jazyk	Počet
slovenský	356
rusínsky	1
český	2
Spolu:	359

Zdroj: Štatistický úrad (2001)

1.1.3. Ekonomická situácia obce

Napriek pokračujúcemu znižovaniu zostáva miera nezamestnanosti ešte stále veľmi vysoká a zamestnanosť príliš nízka. Nerovnováha na trhu práce je ovplyvnená predovšetkým štrukturálnymi zmenami, ktoré sa prejavovali predovšetkým redukciami prezamestnanosti v priemysle a doposiaľ sa prejavujú nedostatočnou schopnosťou ekonomiky vytvárať nové pracovné miesta, ktoré by dostatočne nahradili zaniknuté pracovné miesta.

Stále pretrvávajú podstatné regionálne rozdiely, keď sa v jednej časti krajiny sústreďuje vzdelaná a motivovaná pracovná sila priťahovaná kvalitnými miestami a vysokou pridanou hodnotou a na druhej strane existuje veľká časť krajiny vyznačujúca sa veľmi nízkou tvorbou nových pracovných miest a súčasne slabou a nevyhovujúcou štruktúrou pracovných síl.

Najväčším problémom súčasného trhu práce je vysoká miera dlhodobo nezamestnaných osôb, ako aj vysoká nezamestnanosť mladých ľudí.

Najvýznamnejším ukazovateľom na trhu práce je miera nezamestnanosti, ktorá je jedným zo základných kritérií pre klasifikovanie problémových regiónov. Sprievodným javom miery nezamestnanosti je sociálna a ekonomická ohrozenosť.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

V obci má nezamestnanosť od roku 2002 klesajúcu tendenciu. Napriek týmto priaznivým tendenciám je úroveň miery nezamestnanosti v riešenom území pod celoštátnym priemerom a k decembru 2006 bola nezamestnanosť v okrese 20,63 %.

Tabuľka č. 9: Nezamestnanosť v obci

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Počet nezamestnaných	12	14	15	14	10	10	9

Zdroj: OcÚ

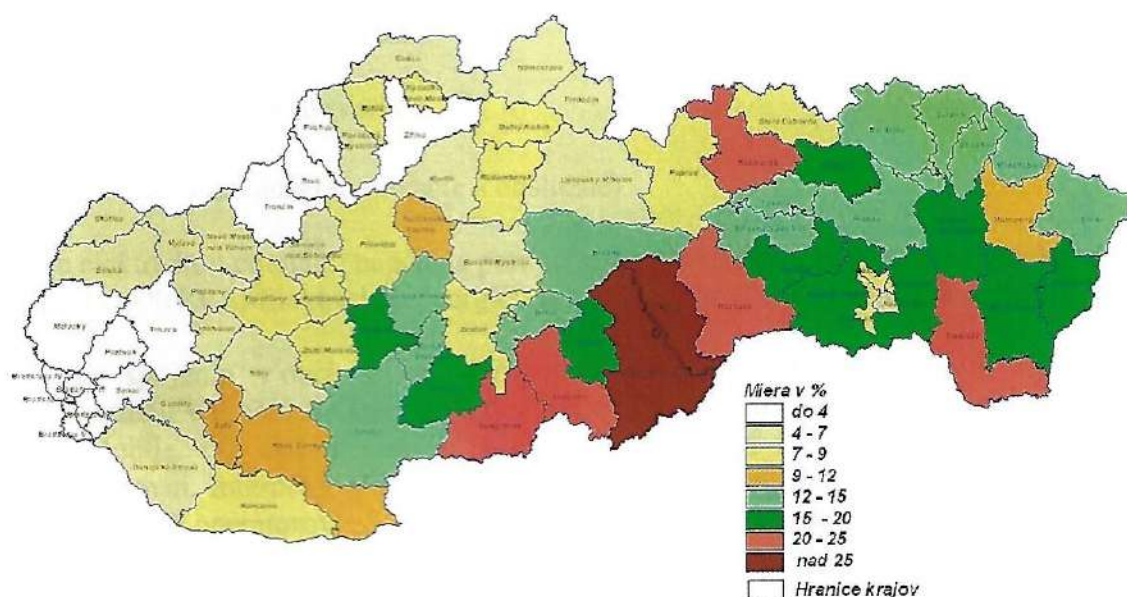
Najviac ohrozené skupiny sociálnou exklúziou a chudobou sú deti, dlhodobo nezamestnaní, neúplné rodiny, starší ľudia nad 50 rokov, osoby so zdravotným postihnutím, osoby na rodičovskej dovolenke, rómska národnostná menšina žijúca v marginalizovaných komunitách, rodiny s nezaopatrenými deťmi a ostatné zraniteľné osoby. Riziko sociálneho vylúčenia sa u týchto skupín zvyšuje kvôli ich nízkej atraktivnosti pre zamestnávateľov z dôvodu pracovnej neskúsenosti, nedostatočnej adaptability na meniace sa podmienky práce, nedostatočnej kvalifikácie či vzdelania. U niektorých skupín obyvateľov pretrváva stereotyp viazanosti na sociálny systém a tým dobrovoľné vylúčenie z trhu práce.

Jedným z dôležitých nástrojov predchádzania a zmiernovania chudoby a sociálneho vylúčenia, ako aj celkového zvyšovania kvality života je podpora prístupu k sociálnym službám a opatreniam sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Miera evidovanej nezamestnanosti v regiónoch SR k 31. 3. 2007

Podľa údajov z registra evidovanej nezamestnanosti

Mapa je spracovaná na základe údajov z registra evidovanej nezamestnanosti k 31.3.2007 z priručného počtu evidovaných nezamestnaných osôb
Zdroj: Ústav štatistiky SR, MPSV SR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

1.1.4. Občianska vybavenosť

1.1.4.1. Technická infraštruktúra

Obec Podhradík je na cestnú sieť napojená prostredníctvom cesty III. Triedy v smere Prešov - Vyšná Šebastová - Podhradík.

Cestnú dopravnú sieť sídla tvoria:

- Cesta III. triedy
- Miestne komunikácie (spojovacie a obslužné)

Obec je elektrickou energiou napájaná pomocou 2 transformátorov o celkovej kapacite 1 x 250 kVA a 1x 100 kVA. Elektrickou energiou je napojených 100% obývaných domácností.

Telefónne spojenie v obci je napojené nadzemným vzdušným vedením na uzlovú telefónnu ústredňu v Prešove. Obec je taktiež pokrytá signálom v sieti mobilných operátorov a to T – Mobile, O2 ako aj Orange. Signál v sieti oboch mobilných operátorov je na postačujúcej úrovni. Internet v obci je dostupný cez sieť pevnej linky T – Comu, ako aj cez mobilnú sieť oboch operátorov.

Plynofikácia obce bola ukončená v roku 1996 a momentálne je na rozvod zemného plynu napojených 96 % domácností.

Na rozvod pitnej vody je napojených 100 % domácností, rozvody pitnej vody boli spustené do prevádzky v mesiaci september roku 1976. Obec nemá kanalizáciu.

V obci je zabezpečený separovaný zber odpadu. Tuhý komunálny odpad je vyvážaný 1x za 21 dní, sklo a plasty sú zbierané a vyvážané 1x za dva mesiace a veľkoobjemový stavebný alebo iný odpad je vyvážaný na základe objednávky. Zber a vývoz odpadu zabezpečuje obec v spolupráci s firmou A.S.A. Slovensko s.r.o., Košice.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

1.1.4.2 Sociálna, kultúrna a zdravotná infraštruktúra

V obci sa nachádzajú dve prevádzky, ktoré poskytujú predaj potravín a pohostinstvo.

Kultúrny dom sa nachádza v budove obecného úradu a má kapacitu 100 miest. Miestnosť slúži na usporiadanie rôznych kultúrno-spoločenských akcií, ktoré sú organizované obcou, dobrovoľnými organizáciami, ktorých činnosť prebieha v obci a samotnými občanmi.

V kultúrnom dome sa nachádza aj obecná knižnica, ktorá má v súčasnej dobe 900 knižných jednotiek.

V obci každoročne v mesiacoch Január organizujú Pochod Slánskym pohorím, Február - Stolnotenisový turnaj, Máj - Deň matiek, August - Deň obce, December - Mikulášska nádielka vrátane stretnutia priateľov obce. Minimálne 1x do roka sa koná vystúpenie hudobné - zábavnej skupiny, obecný ples a tanečné zábavy.

V obci má svoju prevádzku aj Slovenská pošta.

Podhradík, kult. dom

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Ako premenné s vysoko pozitívnym vzťahom k chudobe boli identifikované zamestnanie, vzdelanie a bydlisko, t. j. región a urbárne/rurálne prostredie. Problematickým elementom pri chudobe je jej reprodukcia na ďalšie generácie. Životy detí sú veľmi významne ovplyvnené okolnosťami života rodičov, akými sú napr. ich vzdelanie a príjem, alebo pracovná pozícia. Výstupy zistené v rámci PISA (2003) ukázali na Slovensku na vysoko významný vplyv výsledkov dieťaťa v škole a socio-ekonomického pozadia, z ktorého dieťa pochádza.

Riziko sociálneho vylúčenia sa u týchto skupín zvyšuje kvôli ich nízkej atraktívnosti pre zamestnávateľov z dôvodu pracovnej neskúsenosti, nedostatočnej adaptability na meniace sa podmienky práce, nedostatočnej kvalifikácie či vzdelania, prispôsobenia pracovného prostredia nárokom postihnutých osôb, dlhodobej absencie v pracovnom procese, straty pracovných návykov a stimulov atď..

Jedným z dôležitých nástrojov predchádzania a zmiernovania chudoby a sociálneho vylúčenia, ako aj celkového zvyšovania kvality života je podpora prístupu k sociálnym službám a opatreniam sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately. V súčasnosti na Slovensku je oblasť poskytovania sociálnych služieb a výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately charakterizovaná významnými nedostatkami v sieti služieb a výkonu opatrení (dostupnosť, rôznorodosť, regionálne rozloženie), zameraním na tradičné typy služieb, ktoré nezodpovedajú novodobým poznatkom a potrebám pri predchádzaní sociálnemu vylúčeniu a zabezpečenia kvality života, ako aj nedostatkami v oblasti rozvoja ľudských zdrojov.

Popri nesporných pozitívach decentralizácie a modernizácie verejnej správy je však možné konštatovať nízku mieru aktivity v oblasti sociálnej inklúzie spôsobenú nie práve najlepšimi možnosťami obcí na plnenie nových samosprávnych povinností, osobitne v sociálne rizikových oblastiach, nebude možné prekonať bez výraznejšej podpory a cielenia prostriedkov do tejto oblasti.

Po roku 1989, v dôsledku ekonomickej transformácie nastala výrazná vnútorná migrácia Rómov - z mesta na vidiek, pričom táto migrácia má väčšinou sociálny charakter. Nie je podmienená vyššími pracovnými príležitosťami na vidieku, ale pomerne drahšími životnými nákladmi v mestách. Preto sa rómske osady, rozrastajú v obci táto migrácia znamená značný regres pre celú rómsku komunitu.

Podľa výsledkov monitoringu 620 evidovaných rómskych osídlení vidieckeho aj mestského typu (rok 2005), žije takmer 150 000 Rómov v podštandardných životných podmienkach v mestských a obecných koncentráciách, osídleniach lokalizovaných na okraji mesta alebo obce (separované osady), osídleniach, ktoré sú od mesta alebo obce priestorovo vzdialené, alebo oddelené prírodnou alebo umelou bariérou (segregované osady).

V uvedenom počte osídlení sa nachádza 4 813 takýchto chatrčí. Z celkového počtu 127 429 obyvateľov žijúcich v rómskych osídleniach bolo 50 082 detí do 15 rokov. Zamestnaných bolo 6 366 občanov a 1 512 občanov pripravujúcich sa na výkon povolania.

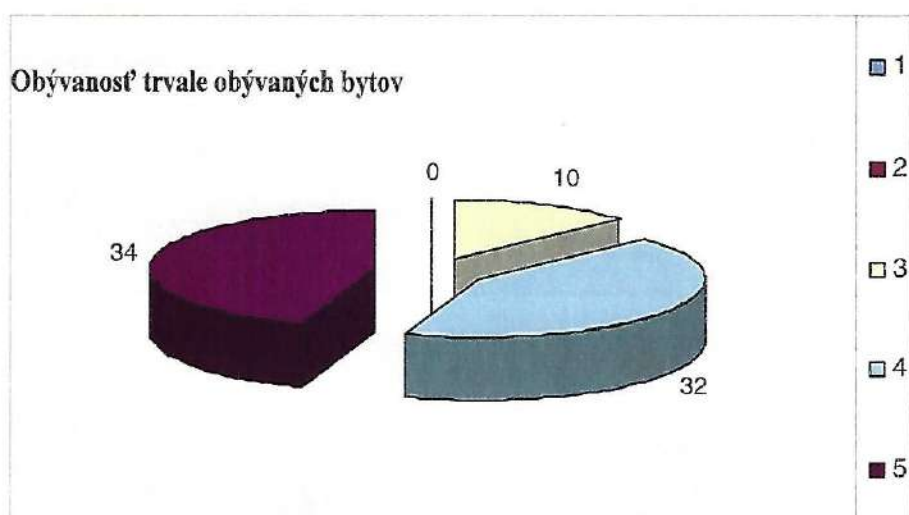
1.1.4.3. Bývanie

V obci sa nachádza 88 rodinných domov.

Tabuľka č. 12: Obývanosť trvale obývaných bytov

Počet osôb v byte	Trvale obývané byty podľa veľkosti				
	1 obyt. miestnosť	2 izby	3 izby	4 izby	5+ izieb
1			3	2	1
2			3	4	3
3				3	3
4			1	8	8
5			3	10	8
6				3	6
7+				2	5
Spolu			10	32	34

Zdroj: Štatistický úrad (2005)

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

1.1.5. Vzdelávanie a kultúra

Obec je zriaďovateľom materskej školy. Do základnej školy v ročníkoch 1.-9. žiaci dochádzajú do neďalekého Prešova čo im umožňuje zavedený systém prímestskej hromadnej dopravy.

V obci svoju činnosť rozvíja Urbárska spoločnosť a Klub mladých - Klubovňa.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Vzhľadom na veľkosť obce a pomery v obci ako aj vzdialenosť od okresných miest má svoje opodstatnenie v obci aj Dobrovoľný hasičský zbor, ktorý ma 8 členov a pravidelne sa zúčastňuje okresných súťaží všetkých vekových kategórií. Vybavenosť dobrovoľného hasičského zboru pozostáva z Cisternového požiarneho vozidla CAS-RHTP 25 a jednej nefunkčnej striekačky PPS 12.

1.1.6. Životné prostredie

V obci sa nenachádza žiadna priemyselná prevádzka, ktorá by svojou činnosťou podstatne ovplyvňovala kvalitu životného prostredia v obci. Znečisťovanie sídla vzniká len zadymovaním obytnej zóny spaľovaním dreva a uhlia, ktoré sa používa na vykurovanie rodinných domov.

Značné problémy v obci spôsobujú menej prispôsobiví obyvatelia, ktorí odpad nevyvážajú na miesta pre tento účel zriadené, ale vytvárajú čierne skládky odpadu. Likvidácia týchto skládok odpadu stojí obec každoročne nemalé finančné prostriedky.

1.2. Analýza realizovaných opatrení

V obci Podhradík sa od roku 1991 realizovalo 7 väčších investičných akcií na ktoré boli použité finančné prostriedky z vlastných aj cudzích zdrojov.

Z cudzích zdrojov to boli finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu, rozpočtov jednotlivých ministerstiev, nadačných fondov, rozpočtových kapítol úradu vlády a ESF-SR.

Z vlastných zdrojov bolo za obdobie rokov 1991-2006 preinvestovaných cca 6 mil. Sk. Celkové rozpočtové náklady na realizáciu jednotlivých aktivít predstavujú 16 580 000 Sk. Obec sa na celkových finančných nákladoch podieľa 37 %.

Hodnota už ukončených realizovaných projektov je 16 000 000 Sk. Celková hodnota realizovaných aktivít sa v danom období nedá vyčíslieť nakoľko niektoré projekty sú v súčasnosti v štádiu výstavby a ich ukončenie je plánované na roky 2007 a 2008.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Názov stavby	Rozpočítované náklady	Výška poskytnutej dotácie/ Subjekt poskytujúci dotáciu	Vlastné finančné prostriedky	Cena stavby po ukončení /rok ukončenia
Úprava cesty na cintorín, vydláždenie priekopy	180 000	0	180 000	1992
Výstavba kostola	5 800 000	Zbierka veriacich	100 000	1994
Rekonštrukcia el. siete	2 000 000	VSE		1993
Výstavba tenisového ihriska	100 000	50 000	50 000	1994
Výstavba plynofikácie	2 800 000	2 200 000	600 000	1996
Rekonštrukcia a prístavba KD	1 800 000	0	1 800 000	1999
Asfaltovanie obecných ciest	300 000	0	300 000	1999
Rekonštrukcia OCÚ	300 000	300 000	0	2003
Oprava miestnych komunikácií po povodni	800 000	600 000	200 000	2005
Dom smútku	1 800 000	0	1 800 000	2005
Rekonštrukcia MŠ	700 000	0	700 000	2006
CELKOM	16 580 000	3 150 000	13 430 000	

1.3. SWOT analýza

SWOT analýza poskytuje celostný pohľad na situáciu obce – na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno presnejšie definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by zužitkovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká. Pomáha tiež identifikovať prioritné oblasti, na rozvoj ktorých sa treba orientovať. Z tohto dôvodu nie je vhodné jej členenie podľa sektorov.

Okrem analýz stavu daného územia je predmetom záujmu aj okolité prostredie, indukujúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia a analýzu externého prostredia.

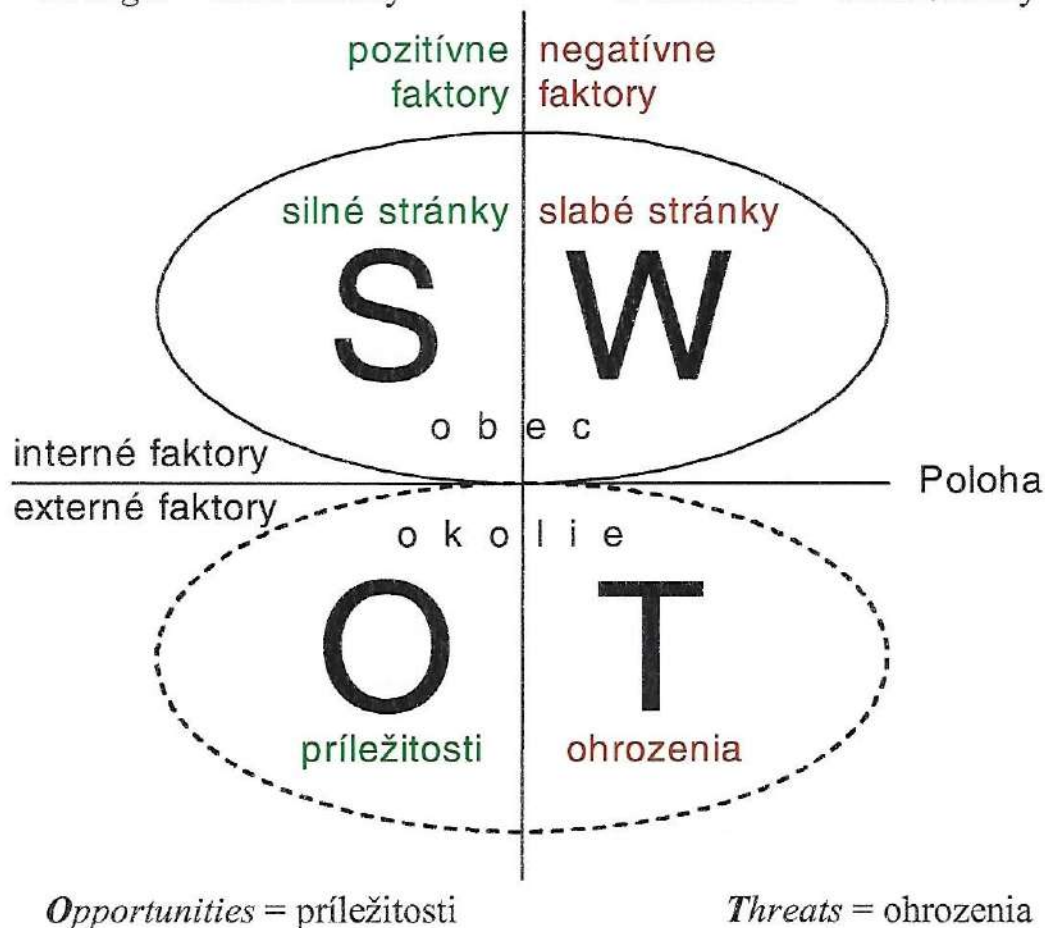
Podľa povahy sledovaných javov sa v SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory indukujúce rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy – disparity.

SWOT analýza obce Podhradík obsahuje vybrané relevantné výsledky prieskumu, ktoré boli v ďalšej etape doplnené o objektívne zistené faktory.

Princíp SWOT analýzy:

Strength = silné stránky

Weaknesses = slabé stránky

Swot analýza rozvojového potenciálu, ľudských zdrojov a ekonomickej situácie

Silné stránky	Slabé stránky
• Dobrá poloha obce • Voľné stavebné pozemky • Vhodné podmienky na podnikanie • Dostatok voľných pracovných síl • Dobrá dopravná dostupnosť • Dobrý potenciál využitia poľnohospodárskej pôdy • Vhodné podmienky na podnikanie v poľnohospodárstve • Vhodné priestory na podnikanie • Tradícia poľnohospodárskej výroby • Silnejúci záujem o ekologické poľnohospodárstvo • Rast záujmu o obnoviteľné zdroje energie • Koncepcia riešenia integrácie rómskej národnostnej menšiny • Existujúci rozsah cestnej siete s napojením na susedné štáty • Blízkosť medzinárodných letísk a letísk • Vhodný potenciál pre využitie obnoviteľných zdrojov energie • Rozmanitá odvetvová štruktúra hospodárstva a tým aj možnosť širokej spolupráce so zahraničnými investormi • Koncentrácia výroby v malých a stredných podnikoch • Voľná a flexibilná pracovná sila • Územný potenciál pre vytvorenie technologických a priemyselných parkov • Existencia spracovateľských podnikov • Dobré prírodné podmienky pre chov HD, ošípaných, oviec a hydiny • Dobré klimatické podmienky pre pestovanie TTP, obilnín a zemiakov • Vhodná geografická poloha pre rast a pestovanie, dorábanie drevnej hmoty • Kvalifikované ľudské zdroje • Vhodná veková štruktúra obyvateľov obce • Záujem väčšiny nezamestnaných nájsť si prácu • Znižujúci trend miery nezamestnanosti • Pocit spolupatričnosti občanov s obcou a regiónom • Dobré fungujúce informovanie obyvateľov v obci a regióne • Vysoký počet živnostníkov podnikajúcich v službách • Dynamický rast služieb v regióne	• malé skúsenosti obyvateľov obce s podnikaním • nedostatok financií na realizáciu aktivít v obci a regióne • malo podnikateľských príležitostí na vidieku • negatívny populačný vývoj • nepriaznivá veková štruktúra obyvateľov regiónu • Nízky prírlev zahraničných investícií • Nízka produktivita práce a nízka ekonomická výkonnosť • Nízky stupeň finalizácie výroby • Nevybudované priemyselné a technologické parky spolu s nepripravenosťou územia na ich výstavbu • Vysoká opotrebovanosť HIM, NIM a zastaralý strojový park • Nevysporiadané vlastnícke vzťahy, veľká rozdrobenosť vlastníctva pôdneho a lesného fondu • Nedostatok a nedostupnosť finančných zdrojov • Rastúci počet nevzdelaných a nekvalifikovaných obyvateľov • Absencia alternatívneho vzdelávania obyvateľov • Nízka miera priemernej mzdy • Veľa ľudí pod hranicou chudoby • Vysoký podiel marginálnych skupín

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Príležitosti	Ohrozenia
• podpora podnikateľských aktivít • prenájom obecných priestorov na podnikateľské účely • možnosť čerpania financií zo štrukturálnych fondov • možnosti spolupráce s okolitými obcami v rámci regiónu • dostatok kvalifikovanej pracovnej sily • zmodernizovanie vybavenie strojového parku • zlepšená konkurencieschopnosť agropotravinárskeho a lesníckeho sektora • silnejúce postavenie prvovýrobcov na trhu • zvýšenie výroby produktov s vysokou pridanou hodnotou • vyššia úroveň odbornosti a informovanosti pracujúcich na vidieku • rozvoj cezhraničnej spolupráce • podpora malého a stredného podnikania • možnosť vytvorenia nových pracovných príležitostí na vidieku, stabilizácia vidieka • možnosť využitia zdrojov EÚ vo vzťahu k profesionalizácii • vytváranie partnerstiev štátnej správy a samosprávy, vzdelávacích inštitúcií a podnikateľskej sféry na rôznych úrovniach • možnosť využívania zahraničných zdrojov	• nedostatok pracovných príležitostí v regióne • útlm poľnohospodárskej výroby • zhoršujúca sa ekonomická situácia v regióne • obmedzený rozpočet na podporu podnikateľských aktivít • rast konkurencie iných regiónov • zvyšovanie nezamestnanosti na vidieku • znižovanie kúpyschopnosti vidieckeho obyvateľstva • odliv kvalifikovaných potenciálnych kapacít z vidieckych oblastí • dlhodobá vysoká nezamestnanosť na vidieku • prehĺbovanie rozdielu mzdy v typický mužských a ženských povolaniach • nedostatočná starostlivosť o rozvoj ľudských zdrojov • nedostatočná integrácia rómskej národnostnej menšiny do spoločnosti • nárast mobility, tranzitnej i regionálnej dopravy • poškodenie prírodného lesného bohatstva nevhodným hospodárením • predražovanie potravín v maloobchodnej sieti • stagnácia už nadviazanej lokálnej, ako aj cezhraničnej spolupráce

Swot analýza vzdelávania, kultúry a športu

Silné stránky	Slabé stránky
• pozitívny vývoj vzdelanostnej štruktúry obyvateľov obce a regiónu • Konceptia riešenia integrácie rómskej národnostnej menšiny • Rozsiahla sieť a dobrá dostupnosť vzdelávacích inštitúcií • Kultúrno-historický potenciál regiónu • Vzdelávacie inštitúcie pre výchovu kvalifikovaných pracovníkov v regióne • Dobrá kvalifikačná úroveň pedagógov a rozvinutá sieť školských zariadení • Zariadenia pre mimoškolské aktivity detí a mládeže • Existencia koncepcie pre riešenie problematiky rómskeho etnika • Vysoká angažovanosť obcí v regióne • Vysoká aktivita spolkov, zborov, súborov, záujmových združení a organizácií formujúcich kultúrny život v obci a regióne	• nízky podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva na celoživotnom vzdelávaní • nedostatočná vzdelanostná úroveň marginalizovanej rómskej komunity • nedostatočná údržba a obnova historických objektov a kultúrno- historického dedičstva • Nedostatok a nedostupnosť finančných zdrojov • Nedostatočné vzdelávanie v oblasti poskytovania služieb obyvateľstvu
Príležitosti	Ohrozenia
• podpora zaujímavých akcií v regióne • možnosť čerpania financií zo štrukturálnych fondov • možnosti spolupráce s okolitými obcami v rámci regiónu • možnosti a podpora vytvárania verejnoprávnych partnerstiev • možnosť oživenia tradičných ľudových remesiel • možnosť využitia zdrojov EÚ vo vzťahu k profesionalizácii • možnosť využívania zahraničných zdrojov	• chýba systém prognózovania perspektívnych odborov v regióne • izolácia školy od praxe • nedostatočne prepojenie medzi výchovno-vzdelávacím procesom a trhom práce • odlev kvalifikovaných pracovnej sily do iných krajov a cudziny • odchod mladých a vzdelaných ľudí z regiónu z dôvodu chýbajúcich perspektív • pokles a strata súkromných iniciatív v oblasti kultúry a športu

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Swot analýza občianskej, sociálnej a zdravotnej vybavenosti

Silné stránky	Slabé stránky
• Voľné stavebné pozemky • Dobrá dopravná dostupnosť • Existujúci rozsah cestnej siete s napojením na susedné štáty • Blízkosť medzinárodných letísk a letísk • Dostatočná kapacita kvalitných zdrojov pitnej vody • Potenciál objektov vhodných na využitie v sociálnej oblasti • Existujúci potenciál stredných zdravotných pracovníkov • Vysoký potenciál „alternatívnej dopravy“ pešej a cyklistickej • Kvalitný bytový fond • Realizácia koncepcie problematiky Rómskeho etnika ako celku	• Čiastočne chýbajúca environmentálna infraštruktúra v obci • nedostatočná rozvinutosť cestnej siete • relatívne vysoká miera rizika chudoby a sociálneho vylúčenia predovšetkým rizikových skupín s dôrazom na rómsku komunitu • rozdiely medzi mestom a vidiekom • chýbajúce cestné obchvaty sídiel obcí, • Nedostatočná úroveň protipovodňovej ochrany • Nedostatočná technická infraštruktúra • Nedostatok a nedostupnosť finančných zdrojov • Chýbajúce vybavenie školy technickými a didaktickými pomôckami • Chýbajúce cestné mosty a lávky pre peších zabezpečujúce kvalitné dopravné prepojenie v obci a v regióne
Príležitosti	Ohrozenia
• možnosť čerpania financií zo štrukturálnych fondov • rozvoj informačných a komunikačných technológií • existujúca sieť sociálnych zariadení • možnosť realizácie rôznych typov sociálnych služieb • rozvoj manažmentu zdravotníctva • zlepšenie štandardu zdravotníckych zariadení	• chátranie obecného majetku • rast konkurencie iných obcí • nemotivujúca sociálna sieť • pasívne zotrvanie nezamestnaných v sociálnej sieti

Swot analýza životné prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
• Silnejúci záujem o ekologické poľnohospodárstvo • Rast záujmu o obnoviteľné zdroje energie • Dostatočná kapacita kvalitných zdrojov pitnej vody • Vhodný potenciál pre využitie obnoviteľných zdrojov energie • Relatívne čistá príroda a pôdny fond • Vysoká ekostabilizačná hodnota • Dostatok kvalitných informačných zdrojov o životnom prostredí • Existujúca koncepcia environmentálnej výchovy • Vysoký podiel zelene v regióne • Vytvorené podmienky pre separáciu odpadu	• Čiastočne chýbajúca technická infraštruktúra • nedostatočné využívanie prírodných zdrojov na výrobu elektrickej energie • Nedostatočná úroveň protipovodňovej ochrany • Nedostatok a nedostupnosť finančných zdrojov • Nevyhovujúca kvalita vody povrchových tokov • Nedostatočné povedomie verejnosti a nezáujem o ekologické problémy • Neefektívne uplatnenie environmentálnej výchovy v praxi • Nedostatočná a nekompetentná propagácia a informovanosť o ochrane prírody a krajiny • Existencia lokálnych zdrojov znečistenia životného prostredia • Prítomnosť starých environmentálnych záťaží • Nedostatočné využívanie alternatívnych zdrojov energie
Príležitosti	Ohrozenia
• možnosť čerpania financií zo štrukturálnych fondov možnosti • spolupráce s okolitými obcami v rámci regiónu • využívanie netradičných zdrojov energie • efektívne využívanie prírodných zdrojov • znižovanie energetickej a surovínovej náročnosti • zvyšovanie podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie • Cezhraničná spolupráca v oblasti ochrany krajiny • možnosť využívania zahraničných zdrojov • rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby • vzdelávanie a pôsobenie ekologických neziskových organizácií	• zhoršovanie stavu v oblasti životného prostredia • tvorba divokých skládok tuhého komunálneho odpadu • nedostatočné protipovodňové zabezpečenie • zmena klimatických podmienok • poškodenie prírodného lesného bohatstva nevhodným hospodárením • hrozba erózie pôdy • nekoordinovaný rozvoj turizmu • nízka vymožitelnosť práva v oblasti ochrany životného prostredia • ohrozenie kvality životného prostredia kumuláciou znečistenia

oproti celkovej negatívnej situácii, ktorá je v oblasti životného prostredia, podhradík

Swot analýza cestovný ruch

Silné stránky	Slabé stránky
• Výhodná geografická poloha obce pre rozvoj turizmu a agroturizmu • Dobré prírodné dispozície regiónu • Voľné stavebné pozemky • Vhodné podmienky na podnikanie • Dostatok voľných pracovných síl • Dobrá dopravná dostupnosť • Vhodné priestory na podnikanie • Prírodný potenciál regiónu • Kultúrno-historický potenciál obce a regiónu • Existujúce oblasti cestovného ruchu v blízkom regióne • Dostatok udržiavaných turistických trás, cyklotrás • Existujúci rozsah cestnej siete s napojením na susedné štáty • Blízkosť medzinárodných letísk a letísk • Voľná a flexibilná pracovná sila • Možnosti využitia bytového a nebytového fondu pre účely CR • Dostatok pracovných síl na vidieku, aj pre rozvoj CR • Dobré podmienky pre poľovníctvo a rybárstvo • Vysoký potenciál „alternatívnej dopravy“ pešej a cyklistickej	• Čiastočne chýbajúca technická infraštruktúra • malé skúsenosti obyvateľov obce s podnikaním • chýbajúce turistické trasy • chýbajúce cyklistické trasy • nedostatočná koordinácia, marketing a propagácia CR • nízka kvalita základných a doplnkových služieb CR • Nedostatočná prezentácia regiónu v zahraničí • Nevysporiadané vlastnícke vzťahy, veľká rozdrobenosť vlastníctva pôdneho a lesného fondu • Nedostatok a nedostupnosť finančných zdrojov • Chýbajúca komplexná ponuka služieb a produktov CR v regióne pre rôzne cieľové skupiny návštevníkov
Príležitosti	Ohrozenia
• podpora zaujímavých akcií v regióne • možnosť čerpania financií zo štrukturálnych fondov • spolupráce s okolitými obcami v rámci regiónu • rozvoj cezhraničnej spolupráce • Napojenosť na globálny informačný systém • Rozvoj spolupráce s euroregiónmi • Krajinné danosti pre rozvoj cestovného ruchu • Sledovanie rozvojových trendov v cestovnom ruchu • Prírodný potenciál • možnosť využívania zahraničných zdrojov	• rast konkurencie iných obcí • nekoordinovaný spoločný postup subjektov pôsobiach v oblasti cestovného ruchu • zníženie návštevnosti a záujmu turistov o obec a región • nekoordinovaný rozvoj turizmu • strata atraktivity územia • nerozvíjanie marketingu územia a úrovne poskytovaných služieb cestovného ruchu

1.4. Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Rozvojový potenciál, ľudské zdroje a ekonomická situácia

Rozvojový potenciál, ľudské zdroje a ekonomická situácia	
Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
- Nízky podiel obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním a nízka pružnosť vzdelávacieho systému vzhľadom na potreby trhu práce - Odliv kvalifikovaných potenciálnych kapacít z obce - Nízky podiel výdavkov na rozvoj ľudských zdrojov na HDP, nedostatočne previazaný obsah vzdelávania vzhľadom na potreby trhu práce a nedostatočné využívanie potenciálu IKT vo vzdelávacom procese - Vysoká miera nezamestnanosti, vysoký podiel rizikových skupín na celkovej nezamestnanosti a nízka miera zamestnanosti - Relatívne vysoká miera rizika chudoby a sociálneho vylúčenia predovšetkým rizikových skupín s dôrazom na marginalizovanú rómsku komunitu - Starnutie obyvateľstva a s tým súvisiaca veková nevyváženosť v špecifických profesiách - Málo podnikateľských príležitostí v regióne, nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov u fyzických osôb, čo zabraňuje rozvoju podnikateľských aktivít	- Dobrá poloha obce, čo sa týka dopravnej dostupnosti a napojenia na región a susedné štáty - Existujúci rastový potenciál a dobré východiská pre rozvoj konkurencieschopnosti v oblasti cestovného ruchu a vidieckeho turizmu - Zvyšovanie atraktivity podnikateľského prostredia podporujúce hospodársky rast a investície - Rast zamestnanosti indukovaný hospodárskym rastom, prílevom PZI a štrukturálnymi zmenami - Vhodné podmienky na rozvoj MSP (stavebné pozemky, priestory) - Vhodný potenciál pre využitie obnoviteľných zdrojov energie - Potenciál kvalifikovaných LZ: MSP, voľná a flexibilná pracovná sila - Ďalšie vylepšovanie fungovania trhu práce a zvyšovanie účinnosti aktívnej politiky zamestnanosti

Vzdelávanie, kultúra a šport

Vzdelávanie, kultúra a šport	
Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
- Nízky podiel výdavkov na rozvoj ľudských zdrojov na HDP, nedostatočne previazaný obsah vzdelávania vzhľadom na potreby trhu práce a nedostatočné využívanie potenciálu IKT vo vzdelávacom procese - Nedostatočný počet občanov zapojených do celoživotného vzdelávania - Nedostatočná údržba a obnova historických objektov a kultúrno-historického dedičstva - Nedostatočnosť a nedostupnosť športovísk v obci pre obyvateľov a návštevníkov - Nedostatočná realizácia a prezentácia kultúrno – športových aktivít obce - Nedostatok finančných prostriedkov na ďalší rozvoj vzdelávania, kultúry a športu	- Pozitívny vývoj vzdelanostnej štruktúry ekonomicky aktívnych obyvateľov, vysoká miera stredoškolsky vzdelaných a stály záujem obyvateľov o celoživotné vzdelávanie - Dobrá dostupnosť všetkých druhov vzdelávacích zariadení, existujúca sieť vzdelávacích inštitúcií neformálneho vzdelávania - Modernizácia infraštruktúry výchovno-vzdelávacieho procesu - Racionalizácia siete škôl a s tým súvisiaca vyššia efektivita využitia finančných zdrojov na infraštruktúru vzdelávania - Kultúrno – historický potenciál obce - Silný športový a kultúrny potenciál mládeže v obci - Spoločný postup regiónu pri prezentácii kultúrno – historického potenciálu regiónu, tradičných remesiel - Vytváranie verejnoprávnych a cezhraničných partnerstiev - Modernizácia vzdelanostnej, kultúrnej a športovej základne

Občianska vybavenosť, sociálne a zdravotné služby

Občianska vybavenosť, sociálne a zdravotné služby	
Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
• Chýbajúca dobudovaná technická a environmentálna infraštruktúra • Nízky podiel ciest vyšších tried a nedobudované miestne komunikácie • Nerovnomerná regionálna vybavenosť environmentálnou infraštruktúrou, nedostatočné opatrenia na ochranu pred povodňami • Zlý technický stav regionálnej infraštruktúry, infraštruktúry verejných služieb a pamiatkového fondu • Nedostatočne využívané chrbtové optické siete, nízka penetrácia IKT v domácnostiach a relatívne vysoké náklady na jej obstaranie • Nepriaznivý zdravotný stav obyvateľstva v dôsledku zmeny štruktúry ochorení, zlá štruktúra služieb ako aj ich nízka efektívnosť a kvalita v dôsledku dlhodobého neriešených systémových nedostatkov • Nedostatok a nedostupnosť finančných zdrojov • Chýbajúce kvalitné dopravné prepojenie regiónu • Nevysporiadané vlastnícke vzťahy vzhľadom na dobudovanie technickej a environmentálnej infraštruktúry	• Odstránenie systémových nedostatkov systému sociálnych vecí a zvyšovanie kvality a efektívnosti v oblasti sociálnych vecí • Existencia rozsiahlej siete občianskej vybavenosti, pamiatkového a stavebného fondu Hustota dopravnej infraštruktúry, dopravná infraštruktúra ako súčasť európskej dopravnej infraštruktúry • Nárast počtu obyvateľov zásobovaných z verejných vodovodov, bývajúcich v domoch pripojených na verejnú kanalizáciu a čističku odpadových vôd a zvyšovanie kvality čistenia odpadových vôd, primerané opatrenia na ochranu pred povodňami • Odstránenie systémových nedostatkov systému zdravotníctva a zvyšovanie kvality a efektívnosti zdravotnej starostlivosti

Životné prostredie

Životné prostredie	
Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
• Nízky podiel využívania obnoviteľných zdrojov energie • Nedostatočná úroveň protipovodňovej ochrany • Nedostatok a nedostupnosť finančných zdrojov • Nevyhovujúca kvalita vody povrchových tokov • Nedostatočná separácia a spracovanie odpadov • Existencia veľkých znečisťovateľov ovzdušia v blízkosti obce • Nedostatočné povedomie verejnosti a nezáujem o ekologické problémy • Nedostatočná a nekompetentná propagácia a informovanosť o ochrane prírody a krajiny • Prítomnosť divokých skládok tuhého komunálneho odpadu • Vypúšťanie odpadových splaškov a tým narušenie ekostabilizačnej hodnoty regiónu	• Zachovanie druhov a biotopov • Environmentálna politika podporujúca znižovanie negatívnych vplyvov ekonomického rastu na životné prostredie • Vhodný potenciál pre využitie obnoviteľných zdrojov energie • Vytvorené podmienky pre separáciu a likvidáciu odpadov • Nevybudovaná environmentálna infraštruktúra • Zahraničné investície a podpora EÚ • Rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia neziskových organizácií • Realizácia protipovodňových opatrení

Cestovný ruch, vidiecky turizmus a agroturizmus

Cestovný ruch, vidiecky turizmus a agroturizmus	
Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
• Nedostatočná úroveň využitia a nízka kvalita služieb cestovného ruchu a vidieckeho turizmu • Čiastočne chýbajúca občianska a environmentálna infraštruktúra • Chýbajúce turistické značenie v obci, nedostatočná koordinácia, marketing a propagácia CR a vidieckeho turizmu • Nízka kvalita základných a doplnkových služieb CR a vidieckeho turizmu • Nedostatočná prezentácia obce a regiónu v zahraničí • Nevysporiadané vlastnícke vzťahy, veľká rozdrobenosť vlastníctva pôdneho a lesného fondu • Nedostatok a nedostupnosť finančných zdrojov • Chýbajúca komplexná ponuka služieb a produktov CR a vidieckeho turizmu v obci pre rôzne cieľové skupiny návštevníkov • Slabá spolupráca s cestovnými kancelármi a cezhraničná spolupráca • nekoordinovaný spoločný postup subjektov pôsobiach v oblasti cestovného ruchu a vidieckeho turizmu a tým zníženie návštevnosti a záujmu turistov o obec	• Existujúci nehmotný potenciál cestovného ruchu, rozsiahla verejná finančná podpora rozvoja cestovného ruchu a rozvoj systémov pre zvýšenie efektívnosti a účinnosti destinačného marketingu a úrovne služieb • Výhodná geografická poloha obce, existujúce oblasti CR a vidieckeho turizmu a kultúrno – historický potenciál pre rozvoj turizmu a agroturizmu • Voľné stavebné podmienky a vhodné podmienky na rozvoj MSP • Rozvoj zaujímavých akcií a atrakcií v obci • Prílev kapitálu na vidiek prostredníctvom zvýšenia návštevnosti vidieckych regiónov v súvislosti s vidieckym cestovným ruchom, agroturistikou, rozvojom tradičných remesiel a obnovou dediny • využitie voľných a vhodných súkromných ubytovacích kapacít • rozvoj regiónu prostredníctvom realizácie miestnej stratégie rozvoja • zlepšenie podpory rozvoja a propagácie CR a vidieckeho turizmu

2. Rozvojová stratégia

Predmetom strategickej vízie je zodpovedanie otázky „ako by obec mala vyzerat' v budúcnosti v časovom horizonte 8 rokov“. Nasledujúca vízia vyplynula z analýzy SWOT a sú v nej priamo zakomponované jednotlivé rozvojové ciele, ktoré odpovedajú na uvedenú otázku. V rámci aplikovanej metodiky predstavuje strategická vízia ekvivalent globálneho cieľa.

Stratégia rozvoja obce Podhradík stavia predovšetkým na zhodnotení silných stránok a maximálnom využití príležitostí, vzhľadom k tomu, že všetky problémy a potenciálne ohrozenia nepovažujeme za mimoriadne kritické. Rozvoj obce sa bude orientovať na zachovanie a ožiovovanie tradičných hodnôt a kolorit vidieckeho prostredia.

V predchádzajúcich častiach programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sme sa zaoberali analýzou a SWOT analýzou, ktorá nám predkladá základný obraz o obci a je východiskom pre stanovenie vízie, to znamená stavu v akom sa bude obec nachádzať z pohľadu dlhodobého plánovania.

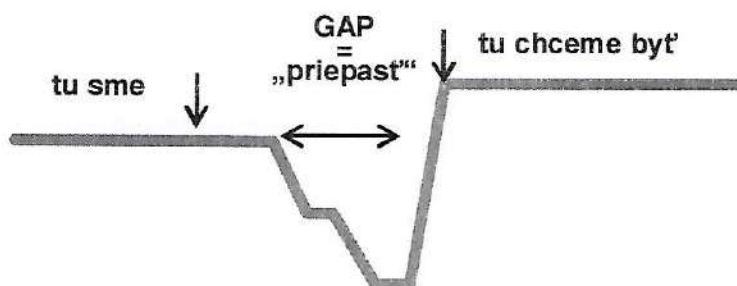
Cieľom rozvojovej stratégie je vybudovať príťažlivú obec pre vlastných obyvateľov ako aj návštevníkov obce, zlepšiť súčasný stav životného prostredia v obci, zviditeľniť obec pre potenciálnych turistov a potenciálnych podnikateľov a tým aj posilniť miestnu ekonomiku. K naplneniu týchto našich cieľov je potrebné určiť si priority, ktoré sú pre nás záväzné. Mi sme si určili tieto ciele a priority.

Globálnym strategickým cieľom obce je zastaviť hospodárske a sociálne zaostávanie obce a čo najskôr nastúpiť na takú cestu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorá smeruje ku stálemu znižovaniu disparity medzi obcou a ostatnými obcami a Slovenskom ako celkom v ekonomickej oblasti, sociálnej dynamike, ekologickej rovnováhe a celkovej kvality života

GAP analýza

GAP analýza definuje vzťah medzi súčasným stavom a strategickou víziou. Umožňuje lepšie si uvedomiť, čo treba urobiť preto, aby sa vízia stala realitou. GAP analýza je teda pomenovaním problémov, na riešenie ktorých sa treba zamerať. Pomáha definovať konkrétne projekty, aktivity a opatrenia, ktoré sú predmetom nasledujúcej kapitoly.

Princíp GAP analýzy

2.1. Ciele a priority

2.1.1. Ciele a priority v oblasti rozvojového potenciálu, ľudských zdrojov a ekonomickej situácie

ciele	priority
• Zastaviť hospodárske a sociálne zaostávanie regiónu a nastúpiť cestu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorá smeruje k znižovaniu disparity medzi obcou a ostatnými obcami v kraji a na Slovensku a to v ekonomickej výkonnosti a sociálnej dynamike. Zastaviť úbytok obyvateľstva v obci a zabezpečiť tu žijúcim obyvateľom vhodné podmienky a ochranu zdravia a sociálnych istôt. Vybudovať obec príťažlivú pre investorov s účelnou štruktúrou podnikov zodpovedajúcou charakteru a špecifickým prednostiam obce.	• Podpora podnikateľského prostredia v regióne, zvyšovanie podpory MSP • podpora rastu zamestnanosti

2.1.2. Ciele a priority v oblasti vzdelávania, kultúry a športu

ciele	priority
• Dosiahnuť kompatibilitu vzdelania a kvalifikácie s požadovanou úrovňou EÚ a vytvorenie systému riadenia výchovy a vzdelávania v nových podmienkach. Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce, rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít. Vytvárať optimálne podmienky pre rozvoj kultúry, všestranne podporovať všetky oblasti kultúrneho života a poskytovať platformu pre vzájomnú komunikáciu a koordináciu významných podujatí. Za týmto účelom v maximálnej miere využívať jestvujúci potenciál a zaoberať sa rozvojom a zachovaním tradícií folklóru a ľudových remesiel. Podpora športových aktivít občanov	• Zabezpečiť vhodné podmienky pre vzdelávanie. • Zabezpečiť vhodné podmienky pre rozvoj a činnosť mimoškolských, kultúrnych aktivít občanov a návštevníkov obce • Zabezpečiť vhodné podmienky pre rozvoj a činnosť v oblasti športu a športových aktivít občanov a návštevníkov obce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

obce – podpora rozvoja telesnej kultúry, podporovať útvary talentovanej mládeže, a športové kluby v obci. Zlepšenie možnosti voľno-časových športových aktivít detí, mládeže a dospelých podporujúcich zdravý životný štýl.	
---	--

2.1.3. Ciele a priority v oblasti občianskej vybavenosti, sociálnych a zdravotných služieb

ciele	priority
• Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry musí smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potencionálne podnikateľské zóny a zóny bytovej výstavby, ako aj na rekonštrukciu komplexnej infraštruktúry v obci – dopravnej, environmentálnej, informačno- komunikačnej a občianskej. • Vytvoriť sociálnu a zdravotnú sústavu, zodpovedajúcu potrebám obyvateľov a návštevníkov obce, vytvoriť podmienky pre rast kvalifikácie ľudských zdrojov v sociálnej oblasti a zdravotníctve s dôrazom na kvalitu poskytovaných služieb. Zníženie percenta sociálne ohrozených a odkázaných obyvateľov obce. Zlepšenie sociálnej starostlivosti a služieb pre marginalizované skupiny a deti a podpora sociálneho zapojenia nezamestnaných.	• Podpora komplexnej infraštruktúry v obci. • podpora sociálnej inklúzie • podpora rozvoja zdravotníckych služieb

2.1.4. Ciele a priority v oblasti životného prostredia

ciele	priority
Ochrana a skvalitňovanie životného prostredia, využívanie vodných zdrojov, ochrana ovzdušia a nakladanie s odpadmi a celková ochrana a revitalizácia krajiny. Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj. Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie, znižovanie zaťaženia životného prostredia, dobudovanie environmentálnej infraštruktúry. Podpora environmentálnej výchovy detí predškolského a školského veku i širokej verejnosti.	- Ochrana zložiek životného prostredia - Ochrana prírody a tvorba krajiny - odstraňovanie rizikových faktorov vplývajúcich na životné prostredie - využívanie obnoviteľných zdrojov energie

2.1.5. Ciele a priority v oblasti cestovného ruchu, vidieckeho turizmu a agroturizmu

ciele	priority
Rozvinúť odvetvie cestovného ruchu, rozvíjať infraštruktúru cestovného ruchu so zameraním na zvyšovanie konkurencieschopnosti, socio-ekonomických príležitostí, rastu životnej úrovne, vytvoriť podmienky pre rast kvalifikácie ľudských zdrojov v cestovnom ruchu s dôrazom na kvalitu služieb a budovanie imidžu regiónu. Podpora budovania, údržby a obnovy turistickej infraštruktúry, propagácia a prezentácia obce. Spojením a vyváženým využívaním prírodných, historických a kultúrnych hodnôt vytvárať podmienky pre posilnenie návštevnosti obce.	- Podpora cestovného ruchu v obci - Rozvoj vidieckeho turizmu a agroturizmu

2.2. Opatrenia a aktivity

2.2.1. Opatrenia a aktivity v oblasti rozvojového potenciálu, ľudských zdrojov a ekonomickej situácie

opatrenia	aktivity
2.2.1.1. Prenájom priestorov a pozemkov vhodných na podnikanie	2.2.1.1.1. Výkup pozemkov vhodných na podnikanie 2.2.1.1.2. Získanie vhodných pozemkov do dlhodobého prenájmu
2.2.1.2. Poskytnutie stimulov pre podnikateľov v obci	2.2.1.2.1. Poskytnutie služieb pre podnikateľov v obci, ktorí vytvoria trvalé pracovné miesta pre obyvateľov obce
2.2.1.3. Poskytnutie podpory MSP	2.2.1.3.1. Nadviazanie spolupráce so strednými a veľkými podnikateľskými subjektmi v regióne

2.2.2. Opatrenia a aktivity v oblasti vzdelávania, kultúry a športu

opatrenia	aktivity
2.2.2.1. Doplnenie vybavenosti materskej školy	2.2.2.1.1. Dovybavenie výpočtovou technikou 2.2.2.1.2. Organizovanie vzdelávacích a rekvalifikačných kurzov a školení pre občanov obce 2.2.2.1.3. Výstavba a vybavenie detských ihrísk
2.2.2.2. Zachovanie a rozvoj ľudových a kultúrnych tradícií v obci	2.2.2.2.1. Organizovanie a zachovávanie tradičných kultúrnych podujatí v obci 2.2.2.2.2. Podpora spoločných kultúrnych aktivít a cezhraničnej spolupráce 2.2.2.2.3. Výstavba a rekonštrukcia obecných priestranstiev na športové a kultúrne podujatia v obci 2.2.2.2.4. Údržba a rekonštrukcia kaplniek 2.2.2.2.5. zriadenie pamätnej miestnosti a vedenie kroniky
2.2.2.3. Doplnenie vybavenosti vše športového areálu v obci	2.2.2.3.1. Výstavba viacúčelových ihrísk 2.2.2.3.2. Výstavba tribúny, sociálnych zariadení, rekonštrukcia budovy TJ a oploenie športového areálu

2.2.3. Opatrenia a aktivity v oblasti občianskej vybavenosti, sociálnych a zdravotných služieb

opatrenia	aktivity
2.2.3.1. Vytvorenie a prevádzkovanie obecnej webovej stránky	2.2.3.1.1. Tvorba a prevádzkovanie obecnej webovej stránky
2.2.3.2. Dobudovanie cestnej infraštruktúry v obci	2.2.3.2.1. Rekonštrukcia autobusových čakární v obci 2.2.3.2.2. Výstavba chodníkov v obci a úprava verejnej zelene 2.2.3.2.3. Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií vrátane mostov a lávok pre peších 2.2.3.2.4. Výstavba a údržba rigolov pozdĺž miestnych komunikácií 2.2.3.2.5. Výstavba ochranného zábradlia na nebezpečných úsekoch v obci
2.2.3.3. Rozvoj vodohospodárskej infraštruktúry	2.2.3.3.1. Dobudovanie kanalizácie a napojenie obydľí na ČOV 2.2.3.3.2. Dobudovanie verejného vodovodu a napojenie obydľí
2.2.3.4. Zabezpečenie vhodných stavebných pozemkov	2.2.3.4.1. Zabezpečenie vhodných stavebných pozemkov na individuálnu bytovú výstavbu 2.2.3.4.2. Nákup pozemkov vhodných na výstavbu bytoviek pre rodiny s nižším príjmom
2.2.3.5. Vybudovanie technickej a environmentálnej infraštruktúry	2.2.3.5.1. Rekonštrukcia a rozšírenie elektrickej prípojky, verejného osvetlenia a obecného rozhlasu 2.2.3.5.2. Dobudovanie dopravnej infraštruktúry v obci 2.2.3.5.3. Výstavba chodníkov a prístupových komunikácií na obecnom cintoríne
2.2.3.6. Rekonštrukcia obecného majetku	2.2.3.6.1. Rekonštrukcia budovy požiarnej zbrojnice 2.2.3.6.2. Rekonštrukcia Kultúrneho domu 2.2.3.6.8. Zriadenie a vybavenie klubu dôchodcov

2.2.4. Opatrenia a aktivity v oblasti životného prostredia

opatrenia	aktivity
2.2.4.1. Ochrana a revitalizácia krajiny	2.2.4.1.1. Odstraňovanie divokých skládok TKO 2.2.4.1.2. Realizácia projektov protipovodňových opatrení 2.2.4.1.3. Vybudovanie obecnej kompostárne
2.2.4.2. Regulácia vodných tokov	2.2.4.2.1. Čistenie a úprava koryta a spevnenie brehov obecného potoka
2.2.4.3. Výsadba a ochrana trávnych porastov stromov a drevín	2.2.4.3.1. Zlepšovanie stavu zelene verejných priestranstiev v obci
2.2.4.4. Ochrana a využívanie vodných zdrojov	2.2.4.4.1. Ochrana a čistenie vodných zdrojov

2.2.5. Opatrenia a aktivity v oblasti rozvoja cestovného ruchu, vidieckeho turizmu a agroturizmu

opatrenia	aktivity
2.2.5.1. Propagácia obce a jej okolia	2.2.5.1.1. Vytvorenie informačno propagačného bulletinu o obci a jej okolí
2.2.5.2. Výstavba a udržiavanie turistických náučných trás	2.2.5.2.1. Vybudovanie a udržiavanie trasy pre peších turistov 2.2.5.2.2. Vybudovanie, označenie a údržba cyklistických trás 2.2.5.2.3. Výstavba náučných a poznávacích lesných chodníkov

2.3. Opis rozvojovej stratégie

Definované ciele obce vychádzajú z porovnávania a selekcie strategických cieľov s vyššími programami rozvoja a ich prejednávania a zjednotenia na úrovni zástupcov obce.

Pre vyhodnotenie plánovanej stratégie je potrebné určiť aj merateľné ukazovatele, ktoré budú sledované počas navrhovaného obdobia. V prípade rozvojovej stratégie budú takýmito ukazovateľmi projekty navrhované obcou. Ukazovatele sú rozdelené podľa oblastí v súlade so špecifickými cieľmi stanovenými v stratégii rozvoja.

Globálna strategická vízia obce:

konkurencieschopná a všestranne rozvinutá obec s rozvinutou infraštruktúrou, s vysokou vzdelanostnou úrovňou, flexibilná a schopná využívať všetky zdroje /prírodné, kultúrne, historické, ľudské, hospodárske a finančné/ pri zachovaní prírodných a kultúrnych hodnôt a pamiatok regiónu.

- Zastaviť hospodárske a sociálne zaostávanie obce a nastúpiť cestu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorá smeruje k znižovaniu disparity medzi obcou a ostatnými obcami v kraji a na Slovensku a to v ekonomickej výkonnosti a sociálnej dynamike. Zastaviť úbytok obyvateľstva v obci a zabezpečiť tu žijúcim obyvateľom vhodné podmienky a ochranu zdravia a sociálnych istôt. Vybudovať obec príťažlivú pre investorov s účelnou štruktúrou podnikov zodpovedajúcou charakteru a špecifickým prednostiam obce.
- Dosiahnuť kompatibilitu vzdelania a kvalifikácie s požadovanou úrovňou EÚ a vytvorenie systému riadenia výchovy a vzdelávania v nových podmienkach. Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce, rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít. Vytvárať optimálne podmienky pre rozvoj kultúry, všestranne podporovať všetky oblasti kultúrneho života a poskytovať platformu pre vzájomnú komunikáciu a koordináciu významných podujatí. Za týmto účelom v maximálnej miere využívať jestvujúci potenciál a zaoberať sa rozvojom a zachovaním tradícií folklóru a ľudových remesiel. Podpora športových aktivít občanov obce – podpora rozvoja telesnej kultúry, podporovať útvary talentovanej mládeže, a športové kluby v obci. Zlepšenie možnosti voľno-časových športových aktivít detí, mládeže a dospelých podporujúcich zdravý životný štýl.
- Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry musí smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potencionálne podnikateľské zóny a zóny bytovej výstavby, ako aj na rekonštrukciu komplexnej infraštruktúry v obci – dopravnej, environmentálnej, informačno- komunikačnej a občianskej.
- Vytvoriť sociálnu a zdravotnú sústavu, zodpovedajúcu potrebám obyvateľov a návštevníkov obce, vytvoriť podmienky pre rast kvalifikácie ľudských zdrojov v sociálnej oblasti a zdravotníctve s dôrazom na kvalitu poskytovaných služieb. Zníženie percenta sociálne ohrozených a odkázaných obyvateľov obce. Zlepšenie sociálnej starostlivosti a služieb pre marginalizované skupiny a deti a podpora sociálneho zapojenia nezamestnaných.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

- Ochrana a skvalitňovanie životného prostredia, využívanie vodných zdrojov, ochrana ovzdušia a nakladanie s odpadmi a celková ochrana a revitalizácia krajiny. Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj. Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie, znižovanie zaťaženia životného prostredia, dobudovanie environmentálnej infraštruktúry. Podpora environmentálnej výchovy detí predškolského a školského veku i širokej verejnosti.
- Rozvinúť odvetvie cestovného ruchu, rozvíjať infraštruktúru cestovného ruchu so zameraním na zvyšovanie konkurencieschopnosti, socio-ekonomických príležitostí, rastu životnej úrovne, vytvoriť podmienky pre rast kvalifikácie ľudských zdrojov v cestovnom ruchu s dôrazom na kvalitu služieb a budovanie imidžu regiónu. Podpora budovania, údržby a obnovy turistickej infraštruktúry, propagácia a prezentácia obce. Spojením a vyváženým využívaním prírodných, historických a kultúrnych hodnôt vytvárať podmienky pre posilnenie návštevnosti obce.

Merateľné ukazovatele nie je možné objektívne zhodnotiť, nakoľko nie je známa celková čiastka finančných prostriedkov na podporu rozvojovej stratégie. Úspešnosť a realita ukazovateľov závisí od kvality vypracovaných projektov a od ich následnej úspešnosti v hodnotiacom procese štrukturálnych fondov.

Tento programový dokument plne zohľadňuje **horizontálne priority** Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky 2007-2013, ktoré sú svojím charakterom a vplyvmi prierezovými témami všetkých priorit a budú rešpektované pri každom projekte/skupine projektov operačných programov, bez ohľadu na podporovanú tému alebo územie.

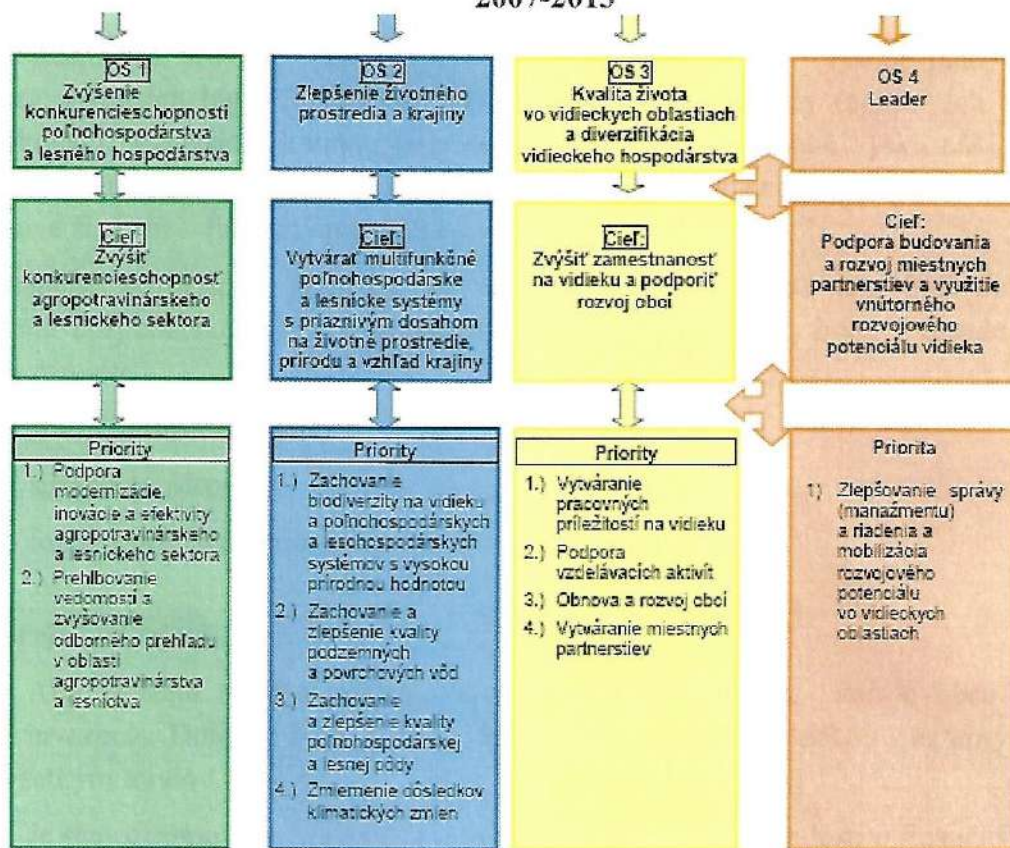
Tab. 13: Prehľad **horizontálnych priorit** Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky 2007-2013

Horizontálna priorita	Cieľ horizontálnej priority
A. marginalizované rómske komunity	Zvýšenie zamestnanosti a vzdelanostnej úrovne MRK a zlepšenie ich životných podmienok
B. rovnosť príležitostí	Zabezpečiť rovnosť príležitostí pre všetkých a predchádzanie všetkým formám diskriminácie
C. trvalo udržateľný rozvoj	Zabezpečenie environmentálnej, ekonomickej a sociálnej udržateľnosti ekonomického rastu
D. informačná spoločnosť	Rozvoj inkluzívnej informačnej spoločnosti

Prameň: Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky 2007-2013

Prehľad osí, cieľov a priorít
Národného strategického plánu rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie
2007-2013

Prameň: Národný strategický plán rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2007-2013

3. Financovanie plánov (zdroje financovania)

Mnohé aktivity a opatrenia predstavujú finančne náročné projekty. Je preto nevyhnutné identifikovať zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu.

Pre jednotlivé aktivity, opatrenia a projekty sú v kapitole 5 – Akčné plány definované subjekty, ktoré ich budú financovať, ako aj odhadované náklady (pokiaľ ich bolo možné špecifikovať). Vzhľadom k tomu, že v aktuálnej fáze nie je možné výšku nákladov presne určiť, bude finančná tabuľka vyplnená dodatočne (vo fáze rozpracovania daného projektu a príprave žiadosti o finančný príspevok).

Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov, tak ako boli definované v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík, budú v zásade pochádzať z troch zdrojov:

- 3.1 verejné zdroje (mestský rozpočet, štátny rozpočet)
- 3.2 súkromné zdroje
- 3.3 fondy Európskej únie

3.1 Verejné zdroje

Ako ukázala analýza majetkovej a rozpočtovej situácie, zdroje obce neumožnia všetky investície. Dôležité bude preto získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov, predovšetkým fondov EÚ.

Je samozrejme nutné počítať aj s variantom zamietnutia žiadosti o finančný príspevok. V takom prípade bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty je možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy rozložené na dlhšie časové úseky z mestského rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov.

V súčasnosti majú mestá a obce len minimálne možnosti získania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity (ak nepočítame automatické dofinancovanie príspevku zo štrukturálnych fondov). Väčšina štátnych fondov bola zrušená; jediným fondom poskytujúcim aspoň limitovanú nenávratnú finančnú pomoc pre investičné projekty obcí je Štátny fond rozvoja bývania. Z neho môžu pri výstavbe obecných nájomných bytov podľa stanovených kritérií (rozloha bytu do 90 m², pre rodiny s príjmami do 3,5 násobku životného minima) získať nenávratný finančný príspevok vo výške 30% alebo 20% nákladov a na prefinancovanie zvyšných 70%, resp. 80% nákladov možno získať od ŠFRB úver na 30 rokov s úročením 1,2%. So zdrojmi tohto fondu uvažuje aj projekt E.2.1.

V minulom období zohrával dôležitú úlohu pri rozvoji environmentálnej infraštruktúry Štátny fond životného prostredia, pričom v súčasnosti bol opätovne vytvorený pod názvom Environmentálny fond. Čerpanie zdrojov z tohto fondu bude možné od roku 2006.

3.2 Súkromné zdroje

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formou investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov investor hľadá primárne ziskovú návratnosť, ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov.

Investovanie súkromných prostriedkov do neziskových aktivít je u nás zatiaľ zriedkavé, rovnako ako v zahraničí často realizované investovanie na báze Joint Ventures – t.j. podniky so spoločným kapitálovým vkladom verejného subjektu (miestnej samosprávy) a súkromnej spoločnosti.

Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obci bude potrebné zamerať pozornosť aj na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Pokiaľ ide o projekty a aktivity obsiahnuté v tomto dokumente, časť z nich počíta s príspevkami zo súkromných zdrojov, napríklad formou sponzorských príspevkov.

3.3 Fondy Európskej únie

Po vstupe SR do Európskej Únie sa mestám a ďalším subjektom otvorili možnosti získania dodatočných finančných prostriedkov z fondov EÚ. Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovnanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity. Je založená na štyroch štrukturálnych fondoch:

- Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) – financuje infraštruktúru, investície do tvorby pracovných príležitostí, miestne rozvojové projekty a pomoc malým firmám
- Európsky sociálny fond (ESF) – podporuje návrat nezamestnaných a znevýhodnených skupín do pracovného života, najmä financovaním odbornej prípravy a systému podpory ich zamestnávania
- Európsky poľnohospodársky a garančný fond (EAGGF) – finančne podporuje rozvoj vidieka a pomoc farmárom najmä v zaostávajúcich regiónoch.
- Finančný nástroj na riadenie rybolovu (FIFG) – pomáha adaptovať a modernizovať rybolovný priemysel

Pre zabezpečenie realizácie rozvojových projektov obce Podhradík sa počíta s využitím zdrojov z fondu ERDF (projekty a aktivity), v menšej miere aj z ESF (aktivity realizované prostredníctvom ÚPSVaR).

Pri zámere čerpania štrukturálnych fondov je potrebné pamätať na to, že z nich je v prípade územia spadajúceho pod Cieľ 1 (celé územie SR okrem Bratislavy) možné pokryť maximálne 75% oprávnených nákladov (v prípade verejného sektora). Ďalších 20% je spolufinancovaných zo štátneho rozpočtu. Konečný prijímateľ je povinný znášať 5%

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

z celkových oprávnených nákladov. V praxi však je potrebné z mestského rozpočtu financovať väčší podiel, keďže nie všetky náklady spadajú do kategórie oprávnených výdavkov. Z tohto dôvodu sa skutočný podiel spolufinancovania obce môže zvýšiť až na 20% i viac. Ak je konečným prijímateľom súkromná firma, výška príspevku zo štrukturálnych fondov je nižšia a predstavuje maximálne 15% z celkových oprávnených nákladov. V tomto prípade sa na poskytovanie podpory vzťahujú pravidlá štátnej pomoci, ktoré určujú intenzitu štátnej pomoci diferencovane pre rôzne účely (na základe Zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci).

Aby SR mohla v čerpať finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov, bol vypracovaný Národný strategický referenčný rámec, ktorý sa realizuje prostredníctvom operačných programov. Pri spracovaní tohto dokumentu boli plno akceptované najvýznamnejšie rozvojové dokumenty týkajúce sa územia obce: Národný plán regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky 2007-2013 (NSRR), Národný strategický plán rozvoja vidieka pre obdobie 2007-2013, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja, Územný plán veľkého územného celku Prešovský samosprávny kraj, Správa o stave životného prostredia Prešovského kraja k roku 2006, Sektorové operačné programy a Regionálny operačný program.

Stratégia, priority a ciele NSRR budú implementované prostredníctvom 11 operačných programov v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík zohľadňuje možnosti získavania zdrojov zo spomenutých operačných programov.

Tab.14: Prehľad operačných programov NSRR v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ

Operačný program	Špecifická priorita NSRR	Fond	Príspevok ES (v EUR)	
			Špecifická priorita	Operačný program
<u>Regionálny OP</u>	regionálna infraštruktúra	ERDF	1 445 000 000	1 445 000 000
<u>Životné prostredie</u>	environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia	ERDF KF	230 756 935 1 569 243 065	1 800 000 000
<u>Doprava</u>	dopravná infraštruktúra a verejná osobná doprava	ERDF KF	877 409 097 2 329 495 498	3 206 904 595
<u>Informatizácia spoločnosti</u>	informatizácia spoločnosti	ERDF	993 095 405	993 095 405
<u>Výskum a vývoj</u>	výskum a vývoj a infraštruktúra vysokých škôl	ERDF ERDF	1 009 415 373 200 000 000	1 209 415 373
<u>Konkurencieschopnosť a hospodársky rast</u>	podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	ERDF	772 000 000	772 000 000
<u>Zdravotníctvo</u>	modernizácia zdravotníctva	ERDF	250 000 000	250 000 000
<u>Vzdelávanie</u>	moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť	ESF	617 801 578	617 801 578
<u>Zamestnanosť a sociálna inklúzia</u>	podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF	881 801 578	881 801 578
<u>Bratislavský kraj</u>	Infraštruktúra, inovácie a informatizácia	ERDF	87 000 000	87 000 000
<u>Technická pomoc</u>		ERDF	97 601 421	97 601 421
Všetky fondy v NSRR spolu			11 360 619 950	11 360 619 950
ERDF spolu			5 962 278 231	5 962 278 231
KF spolu			3 898 738 563	3 898 738 563
ESF spolu			1 499 603 156	1 499 603 156

Prameň: Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky 2007-2013

Na hľadanie spoločných riešení problémov zasahujúcich celé územie EÚ boli založené špeciálne programy, známe ako Iniciatívy Spoločenstva. Z celkového počtu 4 iniciatív sú pre SR na skrátené programovacie obdobie rokov 2004 - 2006 otvorené dve – INTERREG III a EQUAL. Vzhľadom k ich zameraniu na podporu cezhraničnej spolupráce (Interreg), resp. elimináciu diskriminovaných skupín obyvateľov (Equal) je možné počítať s ich využitím pre kofinancovanie projektov obce Podhradík. V budúcom programovacom období budú popri spomínaných dvoch iniciatívach otvorené aj iniciatívy URBAN II a LEADER+. Z nich by z hľadiska možnosti získania finančných prostriedkov do úvahy pripadala iniciatíva LEADER+ cielená na podporu spájania aktívnych subjektov vo vidieckych komunitách a ekonomickej sfére pri hľadaní nových miestnych stratégií udržateľného rozvoja.

Nové programovacie obdobie pre roky 2007-2013 prinesie zmeny v celkovej alokácii finančných prostriedkov, ako aj zmeny prioritných smerov podpory. Preto bude na základe operačných programov budúceho programovacieho obdobia nutné preveriť možnosti financovania projektov obsiahnutých v tomto dokumente. To sa týka hlavne projektov druhého sledu podaných po roku 2007.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

V roku 2013 obec Podhradík sa intenzívne bude starať o marginalizované skupiny a bude podporovať rovnosť príležitostí. Ľudia sa budú zaujímať o dianie v obci a venovať svoj čas aj skrášľovaniu svojho okolia a obce. V ekonomike obce merateľný význam bude mať vidiecky cestovný ruch a turistika využívajúca polohu na rozhraní Prešova a Slánskych vrchov, ako aj potenciál miestnych národných kultúrnych pamiatok a lokálnej ľudovej kultúry. Mládež obce bude navštevovať moderné objekty predškolskej a školskej infraštruktúry, pre obyvateľov obce budú slúžiť zrekonštruované, resp. novovybudované parkové a oddychové zóny. Pre záujemcov o bývanie v obci budú k dispozícii stavebné pozemky pre individuálnu bytovú výstavbu, ako aj nájomné byty. Technická infraštruktúra obce bude na dobrej úrovni. Kvalita životného prostredia bude vysoká, bez miery zaťaženia životného prostredia hlukom, splodinami motorových vozidiel a zhoršujúcou sa bezpečnosťou obyvateľov obce, aj vodičov.

4. Zabezpečenie realizácie

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je strednodobým dokumentom, na základe ktorého sa uskutočňuje podpora miestneho rozvoja s dôrazom na sociálno-ekonomickú sféru. Možno ho charakterizovať ako program cielených opatrení, prípadne intervencií, navrhnutý pre oživenie ekonomického a sociálneho rozvoja. Má konkretizovať oparenia nevyhnutné pre dosiahnutie strategických cieľov.

Program rozvoja je dôležitý predovšetkým tým, že zhrňuje základné informácie k stratégií vo všetkých súvislostiach rozvoja. Predkladá sa rôznym komisiám na vyššej programovacej úrovni a slúži ako koncepčný materiál pre formulovanie cieľov rôznych projektov.

Ďalej slúži ako podklad pre žiadosti o finančnú podporu na realizáciu týchto projektov a tiež na upresňovanie, získavanie a koordináciu partnerov na území obce.

Realizácia programu sa vykonáva na základe projektov a pri ich špecifikácií a výbere dochádza k združovaniu záujmov a finančných prostriedkov. Okrem súkromnej podnikateľskej bázy sú to napríklad partneri, ktorí čerpajú zdroje aj z iných fondov EÚ. Vhodnými partnermi sú napr. vysoké školy, výskumné a technologické inštitúcie.

Pri realizácii programu sa podieľajú mnohí účastníci jednotlivých projektov a k tomu je potrebné zabezpečiť vhodnú organizáciu a riadenie tohto procesu, ktorý pozostáva z plánovacích, komunikačných činností ako aj monitorovania, hodnotenia a aktualizácie programu

Zodpovednosť za plnenie celého programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce má najvyšší orgán na čele so starostom obce.

4.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Štruktúra inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce najvyšším orgánom je zastupiteľstvo obce.

Zastupiteľstvo obce

Starosta a najvyšší orgán ^{je}príma rozhodnutia o postupe programu, ustanovuje riadiacu osobu alebo skupinu, ktorá je poverená riadením procesu. Schvaľuje návrhy a projekty rozvoja a dojednáva partnerské vzťahy. Hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy programu. Zabezpečuje realizáciu programu a rozhoduje o zmenách.

Riadiaca skupina

Činnosť riadiacej skupiny v obci preberá najvyšší orgán. Hlavnou činnosťou manažmentu programu je zabezpečiť organizačné a technické zabezpečenie programu, vykonávať kontrolu fyzickú, ekonomickú a kvalitatívnu ako aj pomocou ukazovateľov vykonať monitoring a viesť evidenciu. Ďalšou činnosťou riadiacej skupiny je urobiť priebežné a záverečné hodnotenie a spracovanie správ o stave a výsledkoch.

Pracovná skupina

Zloženie pracovnej skupiny odráža príslušný rozsah záujmov na území obce. V skupine by mali byť reprezentanti verejného a súkromného sektoru z obce ako aj partneri zúčastňujúci sa na realizácii programu. V skupine by mali byť odborne zdatní a spoločensky uznávaní ľudia. Súčasťou skupiny môže byť aj externý konzultant, ktorý je fundovaným pomocníkom vo všetkých fázach programu.

Pracovná skupina vykonáva tieto hlavné činnosti. Vykonáva rozbor pre zabezpečenie programu a posudzuje jednotlivé projekty programu. Prejednáva vecnú problematiku s partnermi. Spracováva a preberá dokumentáciu projektov a rieši operatívne problémy, ktoré vznikajú pri realizácii programu. Ďalej spracováva a predkladá návrhy pre aktualizáciu programu.

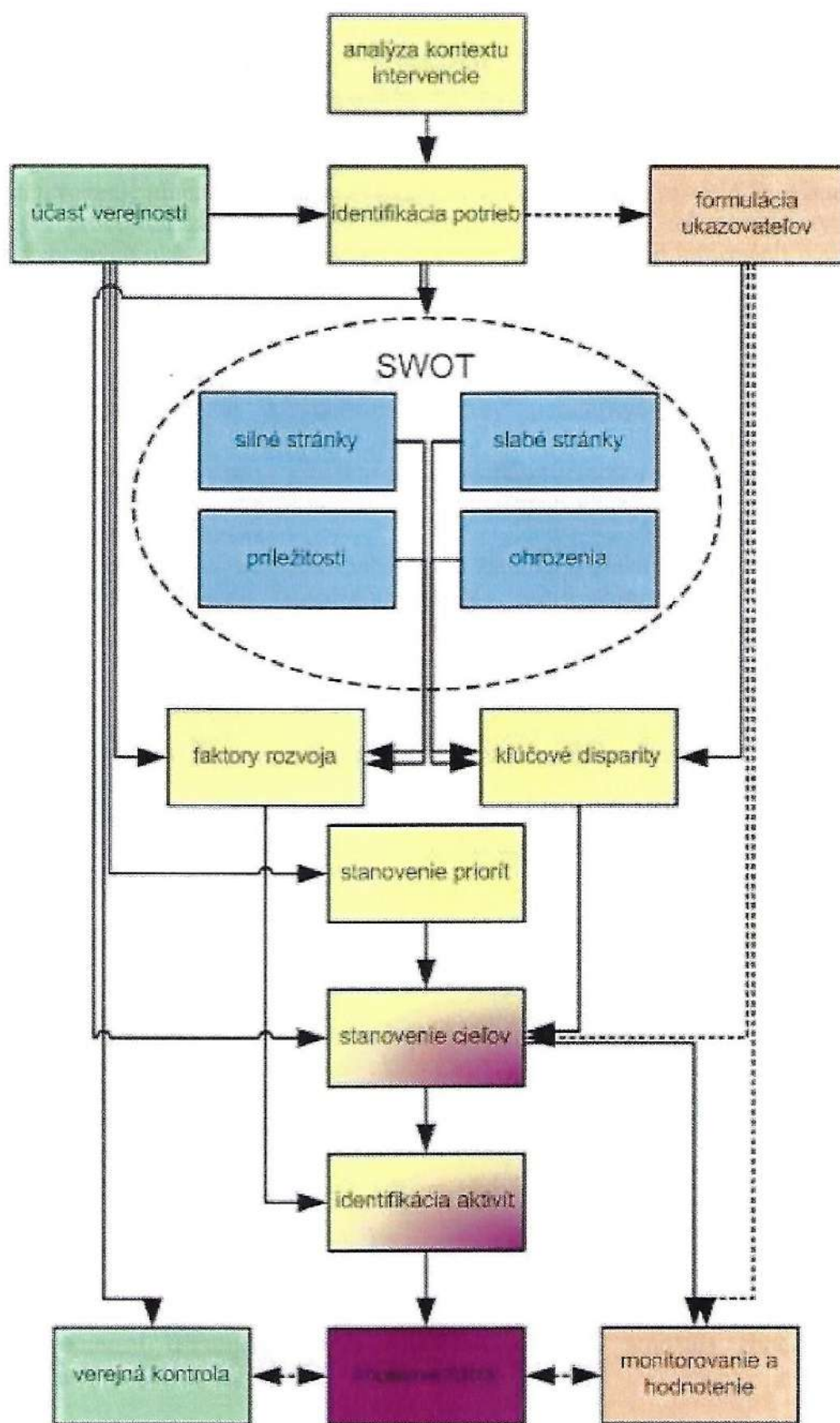
Verejnosť

Účasť verejnosti je zvlášť dôležitá pretože určuje výslednú legitimitu a dôveryhodnosť celého programu ako aj jeho plnenie a záväznosť.

Verejnosť sa v procese tvorby a realizácie programu zúčastňuje prostredníctvom svojich zástupcov a účasťou na prejednávaní čiastkových a celkových výsledkov

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

4.2. Monitorovanie a hodnotenie

Monitoring znamená sledovanie a preberanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp. Je ho potrebné vykonávať voči stanoveným ukazovateľom špecifických cieľov programu. Výsledky je potrebné tiež spracovať pretože sú súčasťou správ pre vyššie úrovne programov a administratívu fondov.

Monitorovanie plnenia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie.

Základným zdrojom monitorovacích údajov je žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku, ktorá obsahuje informácie o žiadateľovi a jeho partneroch na projekte, informácie o projekte, názvy a očakávané hodnoty merateľných ukazovateľov projektu a finančný plán projektu.

Monitorovacia správa projektu predkladaná príjemcom pomoci obsahuje účtovnú závierku príjemcu pomoci a reálne hodnoty a merateľných ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu realizovaného projektu.

Pri monitoringu nesmieme zabúdať na žiadosti o prostriedky vrátane zúčtovacích dokladov ako výstup procesu finančného riadenia, ktorý obsahuje sumy deklarovaných oprávnených výdavkov projektov, sumy uznaných oprávnených projektov ako aj sumy neoprávnených výdavkov projektu a dátumy prijatia a zaúčtovania žiadosti o platbu na platobnej jednotke.

Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom programu. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja obce bude obsahovať nasledovné činnosti:

- systematické zbieranie vybraných informácií súvisiacich s realizáciou strategických cieľov,
- spracovanie porovnávacích a tematických analýz, príprava priebežných správ poukazujúcich na stupeň realizácie v hlavných oblastiach spoločenského a hospodárskeho života,
- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov a opatrení,
- vyhodnotenie súladu medzi prijateľnými cieľmi a opatreniami a dosiahnutými výsledkami.

Uvedené činnosti uskutočnené v procese monitorovania umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Monitorovanie rozvoja obce – vybrané ukazovatele kvality dobrého riadenia rozvoja územia

Pomocou uvedených ukazovateľov je možné hodnotiť pozitívne alebo negatívne zmeny v rozvoji územia. V prípade negatívneho vývoja v niektorej z uvedených oblastí môže Koordinačná komisia pre riadenie realizácie PHSR obce Podhradík, ako aj ostatné zodpovedné orgány mesta iniciovať zavedenie nových, účinnejších opatrení a aktivít. Navrhované ukazovatele sú akceptované na medzinárodnej úrovni a rešpektujú všetky tri základné dimenzie trvalo udržateľného rozvoja mesta: sociálnu dimenziu, ekonomickú dimenziu a environmentálnu dimenziu. Uvedené ukazovatele sa odporúčajú vyhodnocovať každý rok, toto hodnotenie predložiť na rokovanie obecného zastupiteľstva a zároveň s ním oboznámiť občanov obce.

4.3. Harmonogram realizácie

Časový harmonogram realizácie jednotlivých cieľov a priorít, ktoré sú opísané v tomto Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je viazaný na možnosť čerpania finančných prostriedkov z jednotlivých rozpočtových kapitol obce, mimorozpočtových zdrojov prípadne, účelovo viazaných finančných prostriedkov alebo finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ.

Jednotlivé etapy realizácie projektových zámerov budú pokračovať v návaznosti na seba tak aby sa jednotlivé fázy neprekrývali ale priamo na seba nadväzovali a vytvorili tak ucelený harmonický celok.

Oblasť rozvojového potenciálu, ľudských zdrojov a ekonomickej situácie

Oblasť vzdelávania, kultúry a športu

Oblasť občianskej vybavenosti, sociálnych a zdravotných služieb

Oblasť životného prostredia

Oblasť cestovného ruchu, vidieckeho turizmu a agroturizmu

Termín t.j. rok začatia, priebehu, prípadne ukončenia realizácie jednotlivých projektov je orientačný a bude sa prispôsobovať schopnosti obce v priebehu realizácie projektov zaistiť finančné zdroje či už z rozpočtu obce, rozpočtu samosprávneho kraja, zo štátneho rozpočtu, prípadne z fondov Európskej únie alebo príspevkov od právnických osôb a fyzických osôb, ale aj z príspevkov medzinárodných inštitúcií a bankových úverov.

Tento harmonogram je detailne spracovaný v Akčnom pláne, ktorý tvorí dodatok k tomuto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík.

5. Záver

Medzi prípravou a tvorbou Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce a jeho realizáciou je zásadný rozdiel. Príprava programu rozvoja je tvorivým procesom, ktorý vyžaduje zapojenie čo najširšieho okruhu občanov s potrebnými znalosťami a skúsenosťami a s rozdielnymi pohľadmi na budúcnosť obce. Aj preto pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho programu obce boli oslovení obyvatelia obce a ich pripomienky, rady a námety tvoria kosťu nami vypracovaného dokumentu.

Realizácia programu je manažérskou úlohou, ktorá vyžaduje podrobný dohľad nad aktivitami mnohých jednotlivcov, súkromných aj verejných organizácií, ktoré budú zapojené do realizácie jednotlivých projektov uvedených v tomto dokumente ako aj projektov, ktoré v dokumente nie sú ale budú sa v obci realizovať.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je živým dokumentom. Jeho realizácia bude dôsledne sledovaná a program bude podľa potreby dopĺňaný a upravovaný. Naznačené smery rozvoja obce sú otvorené a budú dopracovávať a konkretizovať a to vždy v záujme obyvateľov obce.

Hlavným cieľom tohto dokumentu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť obce, najmä vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a tvorbu pracovných príležitostí, presadzovať koncept trvalo udržateľného rozvoja tak, aby sa obec v rámci Prešovského kraja a SR pri začleňovaní do štruktúr EÚ stala plnohodnotnou.

V samotnom závere chceme poďakovať starostovi obce p. Ing. Ladislavovi Stanekovi, poslancom a všetkým občanom obce, ktorí svojimi pripomienkami a radami prispeli k tvorbe tohto dokumentu.

Spracovatelia: REVIC – Regionálne vzdelávacie a informačné centrum, n. o.,
Ing. Rastislav Filičko
Starosta obce Ing. Ladislav Stanek
Obecné zastupiteľstvo
Obyvatelia obce Podhradík

6.Prílohy

Sústava plánovacích dokumentov SR

- 6.1. Oblasť podpory regionálneho rozvoja SR je regulovaná prostredníctvom kľúčových zákonov, ktorými sú:
- 6.1.1 zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,
 - 6.1.2 zákon č. 302/2001 Z. z. o samosprávnych krajoch,
 - 6.1.3 zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,
 - 6.1.4 zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy,
 - 6.1.5 zákon č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy,
 - 6.1.6 zákon č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov,
 - 6.1.7 zákon č. 482/2003 Z. z. o Štátnej pokladnici,
 - 6.1.8 zákon č. 565/2001 Z. z. o investičných stimuloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
 - 6.1.9 zákon č. 235/2002 Z. z. o náležitostiach žiadosti o poskytnutie investičných stimulov,
 - 6.1.10 zákon č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
 - 6.1.11 zákon č. 156/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.

Slovník základných definícií a pojmov:

- Cieľ 1 – cieľ ES umožňujúci podporu zo štrukturálnych fondov pre zaostávajúce regióny, v ktorých hodnota HDP na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za posledné tri kalendárne roky je menšia ako 75 % priemeru Európskych spoločenstiev.
- Cieľ 2 – cieľ ES umožňujúci podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu pre regióny vážne postihnuté úpadkom priemyslu, ktoré čelia štrukturálnym ťažkostiam.
- Cieľ 3 – cieľ ES umožňujúci podporu z Európskeho sociálneho fondu pre rozvoj ľudských zdrojov, modernizáciu a prispôsobovanie politík a systémov vzdelávania, školenia a zamestnanosti.
- Doplnok programu – dokument vykonávajúci stratégiu a priority pomoci, obsahujúci podrobné prvky na úrovni opatrenia, ako ich uvádza čl. 18 ods. 3 nariadenia Rady 99/1260/ES, ktorý vypracuje členský štát alebo riadiaci orgán a ktorý sa v nevyhnutných prípadoch prehodnotí podľa čl. 34 ods. 3 nariadenia Rady 99/1260/ES. Zasiela sa Európskej komisii pre informáciu.
- Európska investičná banka (ďalej len „EIB“) – medzinárodná finančná a úverová inštitúcia poskytujúca úvery konečným prijímateľom určené na spolufinancovanie projektov.
- Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond (ďalej len „EAGGF“) - jeden z hlavných nástrojov štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ podporujúci adaptáciu poľnohospodárskych štruktúr na dlhodobé štrukturálne zmeny v poľnohospodárstve, na rozvoj poľnohospodárskej infraštruktúry, rozvoj a obnovu vidieka, vidieckeho dedičstva a lesov.
- Európsky fond regionálneho rozvoja (ďalej len „ERDF“) – jeden z hlavných nástrojov štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ, ktorého cieľom je prispievať k rozvoju najmenej rozvinutých regiónov Európskej únie.
- Európsky sociálny fond (ďalej len „ESF“) – jeden z hlavných nástrojov štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ napomáhajúci dosiahnuť ciele najmä v aktívnej politike zamestnanosti a voľný pohyb pracovných síl v boji proti nezamestnanosti a znevýhodneniu rôznych skupín ľudí na trhu práce.
- Finančný nástroj na usmerňovanie rybolovu (ďalej len „FIFG“) – jeden z hlavných nástrojov štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ, ktorého cieľom je zabezpečiť vyrovnaný, harmonický rozvoj rybárskeho priemyslu.
- Iniciatívy ES – forma pomoci ES zo štrukturálnych fondov, ktorá sa týka cezhraničnej (INTERREG A), transregionálnej (INTERREG B) a transnacionálnej spolupráce (INTERREG C), hospodárskej a spoločenskej obnovy zaostalých miest a mestských oblastí (URBAN), rozvoja vidieka (LEADER) alebo medzištátnej spolupráce na presadzovanie nových prostriedkov boja so všetkými formami diskriminácie a nerovnoprávnosti v oblasti trhu práce (EQUAL).
- Jednotný programovací dokument (Single Programming Document – ďalej len „SPD“) – programovací dokument schválený Európskou komisiou. Obsahuje stratégiu a priority podporované zo štrukturálnych fondov a zdrojov členského štátu, ich špecifické ciele, príspevkov zo štrukturálnych fondov a ostatné finančné prostriedky.
- Kohézny fond – finančný nástroj ES určený pre členské krajiny, v ktorých hodnota HDP na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

posledné tri kalendárne roky je menšia ako 90 % priemeru Európskych spoločností. Podporuje projekty dopravnej infraštruktúry a životného prostredia.

- **Príjemca pomoci (PP)** – orgán, organizácia, právnická osoba, fyzická osoba alebo administratívna jednotka, ktorá má prospech z projektu a je zodpovedná za jeho realizáciu. V prípade schém pomoci podľa článku 87 zmluvy o založení ES sú konečnými prijímateľmi tie orgány, ktoré túto podporu poskytujú.
- **Konečný užívateľ** – orgán, organizácia, právnická osoba, fyzická osoba alebo administratívna jednotka, ktorá má prospech z projektu a zodpovedá za jeho realizáciu. V prípade schém pomoci podľa článku 87 zmluvy o založení ES sú konečnými používateľmi tie orgány, ktorým sa táto podpora poskytuje od konečného prijímateľa.
- **Národný rozvojový plán (National Development Plan, ďalej len „NDP“)** – programovací dokument členského štátu obsahujúci analýzu situácie vzhľadom na ciele uvedené v článku 1 nariadenia Rady č. 1260/1999/ES a prioritné potreby pre dosiahnutie týchto cieľov, vrátane stratégie, plánovaných prioritných činností, ich špecifických cieľov a s tým spojených finančných prostriedkov.
- **Opatrenie** – prostriedok, ktorým sa v priebehu niekoľkých rokov uskutočňuje priorita programovacieho dokumentu a ktorý umožňuje financovanie činností.
- **Operačný program** – programovací dokument schválený Európskou komisiou pre vykonávanie rámca podpory Spoločenstva, obsahujúci súvislý súbor priorít zahrňujúcich viacero opatrení, ktorý možno vykonávať využitím pomoci jedného alebo viacerých fondov, jedného alebo viacerých iných existujúcich finančných nástrojov a EIB.
- **Oprávnené výdavky** – výdavky, ktoré sa skutočne realizovali v rámci obdobia stanoveného v rozhodnutí o poskytnutí pomoci vo forme výdavkov konečného prijímateľa a ktoré sa realizovali v rámci operácií vybraných na podporu pomoci v súlade s kritériami výberu a procesmi podliehajúcimi pravidlám ES.
- **Platobný orgán (PO)** – jeden alebo viac vnútroštátnych, regionálnych alebo miestnych orgánov či subjektov menovaných členskými štátmi na účely vypracovania a predkladania žiadostí o platby a prijímanie platieb od EK. Platobný orgán zodpovedá za certifikáciu výkazu výdavkov, na základe ktorej predkladá žiadosti o platby z Európskej komisie.
- **Priorita** – jeden z hlavných zámerov stratégie prijatej do rámca podpory Spoločenstva alebo pomoci. Každá priorita je pridelený príspevok zo štrukturálnych fondov a iných finančných nástrojov, príslušné finančné prostriedky členského štátu a súbor bližšie určených konkrétnych cieľov.
- **Rámec podpory Spoločenstva (Community Support Framework – ďalej len „CSF“)** – dokument schválený Európskou komisiou po dohode s príslušným členským štátom, ktorý vyplýva z hodnotenia národného rozvojového plánu predloženého členským štátom. Obsahuje stratégiu a priority podporované zo štrukturálnych fondov a zo zdrojov členského štátu, ich špecifické ciele, príspevok fondov a ostatné finančné prostriedky. Realizuje sa prostredníctvom jedného alebo viacerých operačných programov.
- **Riadiaci orgán (RO)** – jeden alebo viac vnútroštátnych, regionálnych alebo miestnych orgánov či subjektov menovaných členskými štátmi na účely riadenia podpory zo štrukturálnych fondov. Je menovaný pre rámec podpory Spoločenstva, každý operačný program, jednotný programovací dokument a iniciatívy ES.
- **Platobná jednotka (PJ)** – verejný alebo súkromný orgán vykonávajúci určité úlohy delegované z platobného orgánu. Rozsah a definovanie delegovaných úloh sú v kompetencii platobného orgánu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

- Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom (SORO) – verejný alebo súkromný orgán vykonávajúci určité úlohy delegované z riadiaceho orgánu. Rozsah a definovanie delegovaných úloh sú v kompetencii riadiaceho orgánu.
- Štrukturálne fondy – nástroje štrukturálnej politiky EÚ využívané na dosiahnutie jej cieľov. K štrukturálnym fondom patria európsky fond regionálneho rozvoja, európsky sociálny fond, európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond – usmerňovacia sekcia a finančný nástroj na usmerňovanie rybolovu.
- Zúčtovací doklad – doklad dokazujúci uskutočnenie výdavku, t. j. doklad o uskutočnení plnenia dodávky stavby, tovaru alebo služby a o jeho zaplatení zo strany konečného prijímateľa.
- Efektívnosť vyjadruje pomer medzi vynaloženými finančnými prostriedkami a dosiahnutým výstupom, výsledkom a dopadom.
- Účinnosť vyjadruje pomer medzi očakávanou a reálnou hodnotou toho istého merateľného ukazovateľa.
- Relevantnosť vyjadruje stav, keď je napr. priorita programu v súlade s výsledkami reálnych socio-ekonomických potrieb regiónu.
- Koherencia – rozlišuje sa vnútorná a vonkajšia koherencia. Vnútorná koherencia existuje napr. vtedy, keď sa ciele a opatrenia v rámci jedného programu alebo priority neprekrývajú, ale navzájom dopĺňajú. Vonkajšia koherencia charakterizuje taký stav stratégie programu, keď sa jeho ciele, priority alebo opatrenia neprekrývajú so stratégiou iného programového dokumentu.
- Monitorovacie správy – sú výsledkom procesu monitorovania hodnotenia. Vypracúvajú sa na základe monitorovaných údajov a pravidelne predkladajú monitorovaciemu výboru, alebo EK. Monitorovacie správy pre OP sa vypracúvajú spravidla raz za 6 mesiacov. Okrem toho sa vypracúvajú povinné výročné monitorovacie správy o pokroku dosiahnutom v implementácii programu.
- Hodnotiace správy – sú výsledkom procesu monitorovania a hodnotenia. Obsahujú informácie o efektívnosti a účinnosti realizovanej podpory. Vpracúvajú sa vo forme ex ante (predbežné hodnotenie), interim (priebežné hodnotenie), ex post (následné hodnotenie).
- Merateľné ukazovatele – kvantifikovateľné indikátory výstupu výsledku a dopadu. K merateľným ukazovateľom patria i štatisticky spracovateľné údaje zo žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku.
- Žiadosť o nenávratný finančný príspevok – formulár, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je aj projekt a prílohy. Prijemca pomoci, ktorý sa chce uchádzať o nenávratný finančný príspevok na podporu regionálneho rozvoja, musí vyplnený formulár vrátane projektu a príloh predložiť na príslušnom sprostredkovateľskom alebo riadiacom orgáne.
- Región – jednotka územného členenia.
- Partneri – socio-ekonomickí partneri riadiaceho orgánu podieľajúci sa na príprave programového dokumentu a jeho implementácii.
- Partneri žiadateľa – subjekty, ktoré sa spolu s príjemcom pomoci podieľajú na realizácii a riadení projektu a majú z neho prospech.
- PRSK – program rozvoja samosprávneho kraja.
- PRO – program rozvoja obce.
- Programovacie dokumenty – napr. Národný rozvojový plán, NSRR, Regionálne operačné programy, PRSK, PRO.

Použité materiály pre spracovanie programového dokumentu

- Korec P. a kolektív (1997): Kraje a okresy Slovenska, Q111, Bratislava
- Lukniš a kol. (1972): Slovensko – Príroda, Obzor, Bratislava
- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (2003): Národný plán regionálneho rozvoja SR, Bratislava
- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (2006): Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky 2007-2013, Bratislava
- Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky (2006): Národný strategický plán rozvoja vidieka pre obdobie 2007-2013, Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (2001): Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky, Bratislava
- Koncepcia štátnej bytovej politiky do roku 2010, Bratislava
- STRATÉGIA ROZVOJA KONKURENCIESCHOPNOSTI SLOVENSKA DO ROKU 2010 - *Lisabonská stratégia pre Slovensko*, Bratislava
- SAV Veda (1978): Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, Bratislava
- Slovenská akadémia vied, Slovenský úrad geodézie a kartografie (1980): Atlas SSR
- Štatistický úrad SR (2003): Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001
- Štatistický úrad SR – Krajská správa Prešov (2004, 2005, 2006): Bulletin 2005/1Q, Bulletin 2005/2Q, Bulletin 2006/1Q, Bulletin 2006/2Q, Bulletin 2005/3Q, Bulletin 2005/4Q, Bulletin 2006/3Q, Bulletin 2006/4Q
- Ministerstvo pôdohospodárstva SR (2003): Plán rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2004-2006, Bratislava
- Správa o stave životného prostredia Prešovského kraja k roku 2002, SAŽP, Prešov, 2003
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja, Prešov, 2003
- Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja, Bratislava, 1997
- Územný plán veľkého územného celku Prešovský kraj – zmeny a doplnky r. 2003, Bratislava, 2004
- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (2003) Operačný program Základná infraštruktúra, Bratislava
- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (2003): SOP – Ľudské zdroje, Bratislava
- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (2003): SOP – Priemysel a služby, Bratislava
- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (2003): SOP – Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, Bratislava
- Mapa okresov SR – okres Prešov, mierka 1 : 50 000, vydal Úrad geodézie a kartografie a katastra SR, 1999
- Štatistický úrad SR (2003): Štatistický lexikón obcí SR 2002, Bratislava
- Štatistický úrad SR (1994): Štatistický lexikón obcí SR 1992, Bratislava
- VKÚ (2002): Podrobný autoatlas - Slovenská republika, 1:100 000, Harmanec
- VKÚ (2004): Rybárska mapa SR 1:250 000, Harmanec
- Ministerstvo životného prostredia SR (2001): Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia SR (2002): Atlas krajiny SR, Bratislava
- Štatistický úrad SR (2002): Štatistická ročenka regiónov SR, Bratislava

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (2006): Metodická príručka pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, Bratislava

Ústav zdravotníckych informácií a štatistiky (2006): Health Statistics Yearbook of the Slovak Republic 2005, Bratislava

Ústav informatiky a prognóz školstva (2006): Štatistická ročenka školstva 2006, Bratislava

Zákon č.503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Prešove (2007):

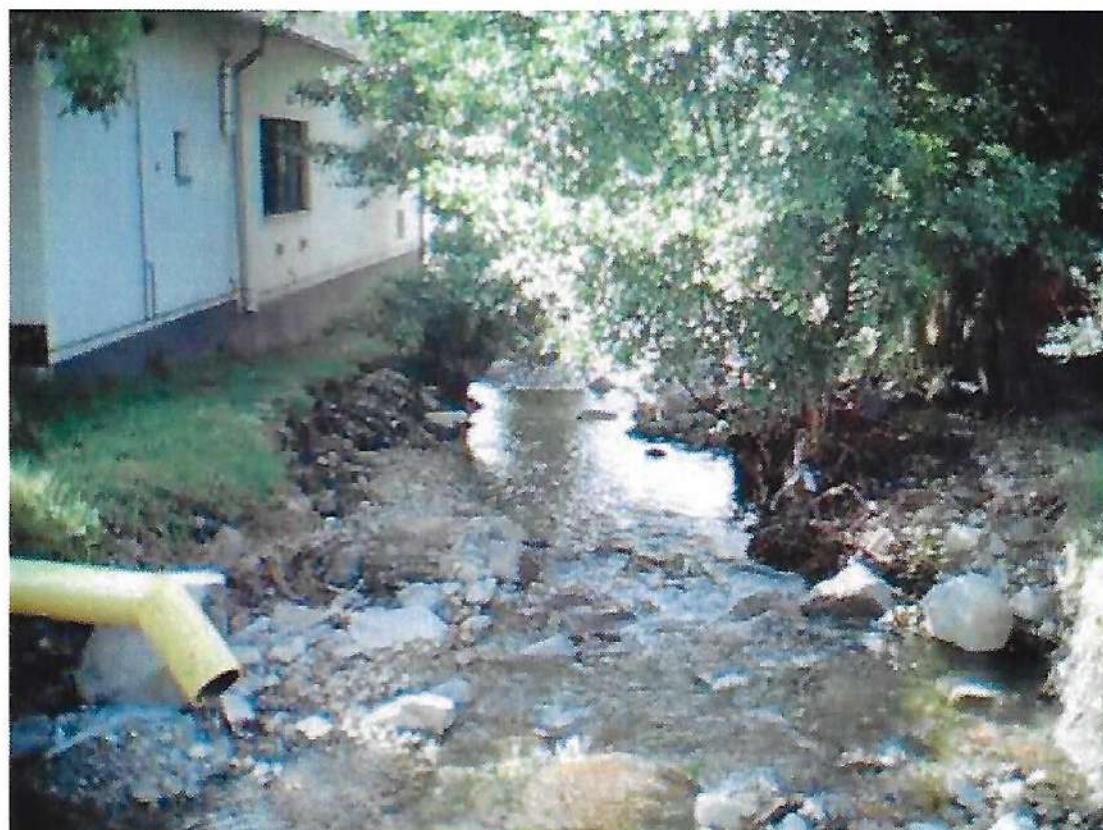
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Fotodokumentácia z obce Podhradík po povodniach

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

Ukazovateľ	Merná jednotka		Zdroj údajov
	Počet	podiel v %	
Miera nezamestnanosti			Obec, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Štatistický úrad SR
Sociálne odkázaní obyvatelia – pod hranicou chudoby	Počet	podiel v %	Obec, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Prírodný prírastok obyvateľov	Počet	podiel v %	Obec, Štatistický úrad SR
Migrácia obyvateľov (prísťahovaní – odsťahovaní)	Ročný prírastok v %		Obec, Štatistický úrad SR
Spokojnosť obyvateľov so sociálnymi službami v meste	Ročný prírastok v %		Obec, Štatistický úrad SR
Zdravie – chorobnosť, úmrtnosť	% obyvateľov		Dotazníkový prieskum
Vzdelanosť obyvateľov – VŠ, SŠ	Počet ochorení a úmrtí na 100 obyv.		Obec, Štatistický úrad SR, Ústav zdravotníckych informácií a štatistiky
Úspešnosť umiestnenia absolventov základných a stredných škôl na ďalšom stupni	Počet	Podiel v %	Obec, Štatistický úrad SR
Úspešnosť žiakov z lokálnych škôl v rôznych študijných sítach	Počet	Podiel z počtu chodiacich do školy	Obec, školy
Objem investícií do skvalitnenia občianskej infraštruktúry mesta	Počet	Podiel v %	Obec
Spokojnosť obyvateľov s úrovňou školských inštitúcií v meste	SKK, EUR		Obec
Spokojnosť obyvateľov s možnosťami športovania v meste	% obyvateľov		Dotazníkový prieskum
Kultúrne podujatia v meste	% obyvateľov		Dotazníkový prieskum
Spokojnosť obyvateľov s kultúrnym životom v meste	Počet		Obec
Význam neziskového sektora vo verejnom živote	Počet aktívnych mimovládnych organizácií v meste		Ministerstvo vnútra SR, Štatistický úrad SR
Ekonomická výkonnosť mesta	Celkový obrat podnikov		Štatistický úrad SR, podnikateľské subjekty
Odvetvová štruktúra pracovných príležitostí	Podiel pracujúcich v terciárnom a sekundárnom sektore		Obec, podnikateľské subjekty, Štatistický úrad SR
Vytvorené pracovné miesta	Počet vytvorených pracovných miest za jeden rok		Obec, Štatistický úrad SR
Odhádzka za prácou	Počet obyvateľov odhadzujúcich za prácou		Obec, Štatistický úrad SR
	% z ekonomicky aktívnych		Obec, Štatistický úrad SR
	Počet lôžok		Obec
	Počet stolíčiek		Podnikateľské subjekty
Predpoklady na cestovný ruch a rekreáciu	Počet atrakcií		Obec, Podnikateľské subjekty
	Počet prenoscov v ubytovacích zariadeniach		Obec, Podnikateľské subjekty
	Počet návštevníkov mesta		Obec, Podnikateľské subjekty
Prírodné a kultúro-historické atrakcie v meste	Počet lokalít, počet atrakcií		Obec
Propagácia mesta ako turisticky významné regionálne centrum	Počet a forma propagácií		Obec
Spokojnosť obyvateľov s úrovňou služieb v meste	% obyvateľov		Dotazníkový prieskum
Spokojnosť obyvateľov s Obcou ako miestom pre prácu	% obyvateľov		Dotazníkový prieskum

Spracoval: Ing. Rastislav FILIČKO

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podhradík

	SKK, EUR	Obec
Výška investícií do skvalitnenia technickej infraštruktúry mesta	% obyvateľov	Dotazníkový prieskum
Spokojnosť obyvateľov s dopravnou infraštruktúrou mesta	Počet nehôd	Polícia SR
Zníženie nehodovosti	Zmena plochy v ha	Výskumný ústav geodézie a kartografie v Bratislave, správa katastra, Obec
Úbytok poľnohospodárskej pôdy v katastri	Podiel napojených domácností v %	Obec, Štatistický úrad SR
Verejný vodovod a kanalizácia	m2 na 1 obyvateľa	Obec, Štatistický úrad SR
Kvalita bývania - veľkosť obytnej plochy	Počet postavených kolaudovaných bytov	Obec
Kvalita bývania - intenzita výstavby bytov	Počet	Polícia SR, Obec
Bezpečnosť obyvateľov - zaznamenané trestné činy	Podiel na 1000 obyvateľov	Dotazníkový prieskum
Spokojnosť obyvateľov s Obec ako miestom pre život	% obyvateľov	Energetické podniky, podniky zabezpečujúce zásobovanie vodou
Náročnosť na zdroje - spotreba elektriky, vody, plynu	Merná jednotka	Energetické podniky
Využívanie obnoviteľných zdrojov energie	Merná jednotka/obyv.	Obec
Produkcia odpadov podľa kategórií	% celkovej spotreby	Obec
Recyklácia a druhotné využívanie odpadu	Produkcia v t na obyv.	Obec
Emisie hlavných znečisťujúcich látok	Podiel zhodnotenia v %	Úrad životného prostredia, Obec
Kvantita sídlenej zelene - plochy verejnej zelene a inej významnej zelene v intraviláne mesta	kg. t podľa druhu	Obec
Výskyt rizikových faktorov životného prostredia v území - skládka odpadov, devastované a poškodené plochy	Prepočet na obyvateľa	Obec
Spokojnosť obyvateľov so životným prostredím mesta	Prepočet na obyvateľa	Dotazníkový prieskum
Existencia VZN pre ekonomickú, sociálnu a environmentálnu oblasť	ha, % plochy k.ú.	Obec
Podiel finančných prostriedkov na rozvoj mesta	% obyvateľov	Obec
Environmentálna výchova na školách a osvetla	Počet, popis	Obec, školy
Príspevok občanov k práci miestnej samosprávy a verejnoprospešným aktivitám	SKK, % rozpočtu	Obec
Záujem občanov o rozvoj mesta a verejnoprospešné aktivity	Počet hodín vyučovania, prednášok	Obec
Informovanosť občanov o práci miestnej samosprávy a problémoch mesta	Zoznam akcií	Dotazníkový prieskum
Spokojnosť obyvateľov s prácou miestnej samosprávy	% obyvateľov	Dotazníkový prieskum
Spokojnosť návštevníkov s Obcou	% obyvateľov	Dotazníkový prieskum
	% návštevníkov	Dotazníkový prieskum

Spracoval: Ing. Rastislav FILIČKO